

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SUCHAŃ

Zmiana

W zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXXI/264/10 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 5 października 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr V / 48 / 11
Rady Miejskiej w Suchaniu
z dnia 29 czerwca 2011 r.

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE.....	2
1.	Podstawa opracowania.....	2
2.	Przedmiot i cel opracowania.....	3
3.	Metoda i forma opracowania.....	4
II.	UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	5
1.	Główne uwarunkowania rozwoju gminy.....	5
1.1	Charakterystyka obszaru gminy.....	5
1.2	Możliwości i uwarunkowania rozwoju.....	6
1.3	Główne cele rozwoju gminy, podstawowe problemy.....	7
2.	Stan i ochrona środowiska przyrodniczego.....	8
2.1	Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka.....	8
2.2	Środowisko kulturowe.....	26
3.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy.....	39
3.1	Struktura własności.....	39
3.2	Rolnictwo.....	40
3.3	Leśnictwo.....	42
3.4	Turystyka.....	42
3.5	Osadnictwo.....	43
4.	Komunikacja.....	47
4.1	Uwarunkowania rozwoju.....	47
4.2	Kierunki rozwoju.....	49
5.	Inżynieria - uwarunkowania i kierunki rozwoju.....	52
5.1	Zaopatrzenie w wodę.....	52
5.2	Odprowadzenie ścieków.....	53
5.3	Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.....	54
5.4	Regulacja stosunków wodnych.....	55
5.5	Elektroenergetyka.....	56
5.6	Zaopatrzenie w gaz.....	58
5.7	Ciepłownictwo.....	59
5.8	Telekomunikacja.....	59
6.	Ustalenia specjalne, w tym dla terenów zamkniętych i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.....	60
6.1	Tereny zamknięte.....	60
6.2	Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi.....	60
7.	Prace planistyczne i inne opracowania specjalistyczne.....	61
III.	UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTAŁEŃ STUDIUM.....	64
IV.	ZAŁĄCZNIKI.....	66

I. WPROWADZENIE.

Przedmiotem zmiany studium, zgodnie z Uchwałą Nr XXXI/264/10 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 5 października 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań, jest ustalenie zasad zagospodarowania terenów, głównie użytków rolnych w obrębach Wapnica i Nosowo gminy Suchań poprzez usunięcie z obowiązującego obecnie studium, przyjętego Uchwałą Nr XX/174/09 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 29 maja 2009 r., oznaczeń graficznych i zapisów tekstowych umożliwiających w obszarze objętym zmianą studium lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Obszar objęty zmianą studium oznaczono na mapie studium i obejmuje on część obrębów Wapnica i Nosowo.

1. Podstawa opracowania.

Dokumentami formalno-prawnymi opracowania są:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań przyjęte Uchwałą Nr XXI/120/2001 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 5 kwietnia 2001 r. *zmienione Uchwałą Nr XX/174/09 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 29 maja 2009 r.;*
- ~~• Uchwała Nr XXVIII/153/06 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań;~~
- *Uchwałą Nr XXXI/264/10 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 5 października 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań;*
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 201, poz. 1237);
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 *z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);
- Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

W „Studium” uwzględniono wnioski wynikające z następujących opracowań i dokumentów:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiednich (uchwalone i w trakcie opracowania),

- Inwentaryzacji urbanistycznej opracowanej dla miasta Suchania i 10 wsi, wykonanej na mapach w skali 1:5000 (przeskalowane z map wysokościowych w skali 1:10 000) – aktualizacja i weryfikacja wykonana w 2008 r.,
- „Waloryzacji przyrodniczej gminy Suchań” wykonanej w 1998 roku przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie,
- „Studium krajobrazu kulturowego gminy Suchań”, wykonanego na przełomie sierpnia-września 1999 roku autorstwa Olgi Kuleszy-Szerniewicz,
- „Uwarunkowań fizjograficznych gminy Suchań”, wykonanych w październiku 1999 roku,
- Opracowania ekofizjograficznego wykonanego w 2008 r. – zespół pod kierownictwem Wiesława Zakrzewskiego,
- „Zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Suchań” wykonanego we wrześniu 1999 roku.,
- wniosków zgłoszonych do „zmiany Studium” przez instytucje, podmioty gospodarcze i osoby fizyczne po ogłoszeniu i zawiadomieniu o podjęciu uchwały w sprawie sporządzenia zmiany Studium,
- Analizy stanu władania gruntami, wykonanej na kopiach mapy ewidencyjnej w skali 1: 5000 dla poszczególnych obrębów ewidencyjnych, wg stanu na dzień 20 lipca 1999 roku,
- Studium techniczno-ekonomiczne przebudowy drogi krajowej Nr 10 Szczecin – Piła – Bydgoszcz – Toruń – Płońsk do parametrów drogi ekspresowej – w wersji z października 2002 r.,
- Koncepcja krajowych i regionalnych ścieżek rowerowych województwa zachodniopomorskiego - Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej,
- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego gminy Suchań do roku 2019 – przyjęta w 2004 r.,
- Plan Gospodarki Odpadami – przyjęty Uchwałą Nr XVIII/92/05 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 25 lutego 2005 r.,
- Program Ochrony Środowiska – przyjęty Uchwałą Nr XVIII/91/05 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 25 lutego 2005 r.,
- **Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowego budowy drogi ekspresowej S-10 na odcinku obwodnicy Stargardu Szczecińskiego – początek obwodnicy Piły (z węzłem „Koszyce”) z wyłączeniem obwodnicy miejscowości Wałcz, etap II”.**

2. Przedmiot i cel opracowania.

Przedmiotem opracowania jest obszar gminy Suchań w jej granicach administracyjnych. Przy sformułowaniu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniono również tereny sąsiednich jednostek administracyjnych z uwagi na powiązania przyrodnicze i społeczno – gospodarcze. Celem opracowania jest określenie polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem aspektów społecznych i gospodarczych.

Opracowanie obejmuje swym zakresem:

- określenie perspektywicznych celów rozwoju gminy,
- wyznaczenie i ustalenie zasad ochrony terenów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych,
- sformułowanie trendów rozwojowych dla poszczególnych funkcji gospodarczych z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego,
- wyznaczenie kierunków rozwoju jednostek osadniczych i sformułowanie zasad odnoszących się do sposobu ich zagospodarowania,
- określenie zasad obsługi gminy w zakresie komunikacji i systemów inżynierskich,
- określenie rodzaju i zakresu dalszych prac planistycznych.

3. Metoda i forma opracowania.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań stanowi syntezę prac analitycznych, obejmujących szeroki wachlarz zagadnień badanych w różnym stopniu szczegółowości, ze szczególnym uwzględnieniem problemów środowiska przyrodniczego i poziomu życia mieszkańców gminy.

Dla potrzeb studium opracowano:

- Inwentaryzację ogólną dla całego obszaru gminy w skali 1: 20 000 i szczegółową w skali 1: 5000 dla wszystkich miejscowości. Materiały te pozwoliły na określenie stanu dotychczasowego zagospodarowania gminy i poziomu życia mieszkańców gminy,
- Uwarunkowania fizjograficzne, które określają stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz istniejące zagrożenia i konflikty,
- Studium krajobrazu kulturowego, wyznaczające obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską z określeniem sposobu ich ochrony,
- Studium rolnictwa, które zawiera stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oraz określa możliwości i ograniczenia rozwoju rolnictwa,
- Wytyczne z planu regionalnego i innych opracowań planistycznych, które pozwoliły na sformułowanie uwarunkowań wynikających z powiązań zewnętrznych i zadań o znaczeniu ponad lokalnym,
- Opracowanie ekofizjograficzne – zbiór kompleksowych informacji o stanie i funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego gminy Suchań.

Opracowanie składa się z:

- Części I. informacyjnej, zawartej w Rozdziale I - „Wprowadzenie”,
- Części II. zawartej w Rozdziale II - „Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy”, podlegającej uchwaleniu, składającej się z:
  - tekstu (zał. nr 1 do uchwały),
  - mapy podstawowej w skali 1: 25 000 (zał. nr 2 do uchwały)
- Części III. „Dokumentacji formalno-prawnej zawartej w odrębnej teczce.

II. UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

1. Główne uwarunkowania rozwoju gminy.

1.1 Charakterystyka obszaru gminy.

Suchań jest gminą miejsko-wiejską, leżącą na terenie powiatu stargardzkiego w centralnej części województwa zachodniopomorskiego.

Powierzchnia gminy wynosi 133 km (13 306 ha) i stanowi 8,7 % ogólnej powierzchni powiatu, co daje jej 8 miejsce wśród 10 gmin powiatu stargardzkiego.

Podstawową sieć osadniczą gminy stanowią miasto Suchań oraz wsie sołeckie Brudzewice, Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko, Tarnowo, Wapnica i Żukowo. Ponadto występują w gminie kolonie i przysiółki: Ininy, Kolonia Brudzewice, Kolonia Zaolzie, Kolonia Modrzewo, Kolonia Suchanki, Kolonia Żukowo, Podłęczce, Robno i Zastawie.

Gmina położona jest wzdłuż drogi krajowej nr 10 ze Szczecina do Bydgoszczy i dalej do drogi S7 (Płońsk), w odległości zaledwie 56 km o centrum Szczecina, stolicy województwa zachodniopomorskiego i 20 km od Stargardu Szczecińskiego, siedziby powiatu stargardzkiego.

Biorąc pod uwagę obecny kształt województwa zachodniopomorskiego gmina Suchań jest położona w jego południowo-zachodniej części. Sąsiaduje z następującymi gminami: od zachodu z gminą Dolice i Stargard Szczeciński, od północy z gminami Stargard Szczeciński, Marianowo, Dobrzany, od wschodu z gminą Recz, od południa z gminą Choszczno i Dolice.

Południowa granica gminy jest granicą naturalną, wyznaczoną przez koryto rzeki Iny. Naturalną granicę stanowią również dwa niewielkie cieki: dopływ Reczycy i dopływ Pęczynki, do których nawiguje w części północna granica gminy oraz linia brzegowa jezior: Sierakowskiego i Wapnickiego (fragment wschodniej granicy gminy). Na pozostałej, przeważającej długości, granice gminy biegną przez użytki rolne.

Dogodne warunki klimatyczne i glebowe warunkują, że funkcją wiodącą w gminie jest obecnie rolnictwo. Krajobraz gminy Suchań ma charakter rolniczy - rozległe pola uprawne poprzecinane regularną siatką wiejskich dróg obsadzonych drzewami z małymi wsiami o skupionej jednorodnej zabudowie. Powierzchnia użytków rolnych stanowi ponad 76 % ogólnej powierzchni gminy, tj. znacznie wyżej niż średnio w powiecie (60,5%) i województwie zachodniopomorskim (48,7 %). Rolnictwo jest jednym z ważniejszych źródeł utrzymania mieszkańców. Gmina posiada najwyższy odsetek, spośród gmin powiatu, pracujących w rolnictwie indywidualnym, tj. 63 %.

Lasy zajmują około 1970 ha to jest 14,8 % powierzchni gminy i obejmują znaczny odsetek drzewostanów młodych i zalesień na gruntach porolnych. Większe kompleksy leśne koncentrują się w północnej części gminy oraz w okolicach samego Suchania - administrowane przez Nadleśnictwo Dobrzany i w południowo-wschodniej części gminy przynależą do Nadleśnictwa Choszczno. Grunty leśne prywatne stanowią ok. 47 ha.

Gmina liczy (wg danych urzędu miejskiego z 30 czerwca 2008 r.) 4392 osoby zamieszkałe w 11 jednostkach osadniczych: mieście Suchań oraz wsiach: Brudzewice (wraz z przysiółkiem Zaolzie), Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko (wraz z przysiółkiem Zastawie), Tarnowo, Żukowo, i Wapnica (wraz z przysiółkami Robno i Ininy).

Średnia gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 33 osoby.

Ośrodkiem gospodarczym oraz zapleczem administracyjno-społecznym dla całej gminy jest miasto Suchań, zamieszkiwane przez 1493 osoby, tj. 33,9 % ogółu ludności gminy. Prawie centralne położenie miasta w obszarze gminy, stwarza dogodny dojazd do wszystkich miejscowości gminy. Biegąca wzdłuż gminy droga krajowa Szczecin-Bydgoszcz umożliwia szybki dojazd do najbliższych miejscowości (Stargardu Szczecińskiego, Recza, Kalisza Pomorskiego) oraz dogodne połączenia z dużymi ośrodkami; Szczecinem, Poznaniem, Bydgoszczą, Kołobrzegiem. Ponadto czynna linia kolejowa Stargard - Walcz zapewnia przewozy dla mieszkańców miejscowości położonych w północnej części gminy.

1.2 Możliwości i uwarunkowania rozwoju.

Obecnie kondycja ekonomiczna gospodarki gminy jest dość słaba. Ma na to wpływ zarówno brak odpowiedniej bazy materialnej dla rozwoju różnych dziedzin działalności gospodarczej, a przede wszystkim niekorzystne zmiany, jakie nastąpiły w wyniku likwidacji gospodarstw popegeerowskich, czego wynikiem jest dość wysokie bezrobocie jednak o wyraźnej tendencji spadkowej – 571 osób w 2003 r. i 414 osób w 2006 r. (wskaźnik bezrobocia – 15,3 % - liczba bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym).

Warunkiem poprawy pozycji społecznej mieszkańców gminy jest podniesienie poziomu ekonomicznego gminy. Możliwości rozwoju gospodarczego gminy wyznaczają:

1. Walory środowiska przyrodniczego w postaci:
  - malowniczo położonych i dostępnych komunikacyjnie jezior Wapnica i Sierakowo, stwarzających możliwości zagospodarowania rekreacyjnego,
  - walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny rzeki Iny, dla rozwoju turystyki wodnej,
  - cennych ekosystemów, w tym obszarów o dużej wartości faunistycznej, stanowiących cenną atrakcję przyrodniczą i turystyczną,
  - zasobów surowcowych (torfy - możliwość wykorzystania dla celów ogrodniczych, nawozowych i szkółkarskich oraz złoża kruszywa żwirowo - piaszczystego - możliwość pozyskania dla potrzeb lokalnego budownictwa i drogownictwa),
2. Zainwestowanie z zakresu:
  - majątku trwałego z zakresu infrastruktury społecznej - nie w pełni wykorzystanego,
  - istniejącej infrastruktury technicznej,
3. Znacznych "do zagospodarowania" zasobów siły roboczej - wysoki poziom bezrobocia, przy korzystnej strukturze wiekowej,
4. Zachowane w znacznej części dobra kultury materialnej, umożliwiające ich wykorzystanie w rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych,
5. Brak na terenie gminy i w jej sąsiedztwie większych źródeł zanieczyszczeń atmosfery,
6. Położenie geograficzne (sąsiedztwo aglomeracji szczecińskiej i stargardzkiej) oraz bardzo dobre powiązania komunikacyjne (drogowe i kolejowe).

Rozwój funkcji gospodarczych gminy determinowany jest wymogami środowiska przyrodniczego w postaci cennych ekosystemów i elementów środowiska przyrodniczego.

1.3 Główne cele rozwoju gminy, podstawowe problemy.

Analiza sytuacji gospodarczej i społecznej przedstawiona w opracowaniu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań - Inwentaryzacja Tom I” wykazała, że pozytywne i negatywne uwarunkowania społeczne gminy są zbliżone do sytuacji w pozostałych gminach województwa, gdzie podstawowym miejscem pracy ludności jest rolnictwo.

- W sferze uwarunkowań pozytywnych należy odnotować:
  - ożywienie w budownictwie,
  - rosnącą aktywność gospodarczą mieszkańców,
  - tworzenie się przedsiębiorstw usługowo-produkcyjnych,
  - rosnący udział sektora prywatnego w strukturze władania użytków rolnych,
  - dotychczasową działalność gminy na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców,
  - rosnące zainteresowanie mieszkańców lokalnymi problemami gminy.
- Za negatywne uznaje się:
  - jednorodność struktury zawodowej mieszkańców, głównie pracowników byłych PGR-ów,
  - zbyt słaba więź społeczno-gospodarcza istniejących dużych podmiotów gospodarczych z gminą,
  - niewystarczająca w stosunku do możliwości aktywność gospodarcza mieszkańców, wynikająca z niedostatecznego kapitału własnego, co limituje możliwości kredytowe (niezbędny udział własny) oraz oceny wysokiego ryzyka (utrata kapitału w przypadku niepowodzenia przedsięwzięcia),
  - duże zróżnicowanie gospodarstw rolniczych pod względem powierzchni,
  - niewielka liczba gospodarstw specjalistycznych,
  - niedostateczne dostrzeganie przez mieszkańców szansy kryjącej się w możliwościach rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej, w tym agroturystyki i związanej z nią działalnością gospodarczą,
  - niewielkie zainwestowanie gminy w zakresie infrastruktury technicznej i społeczno - samorządowej.
- W zakresie uwarunkowań zewnętrznych, szanse rozwojowe gminy wyznaczają:
  - położenie gminy w regionie - w niewielkiej odległości od miast: Szczecina i Stargardu Szczecińskiego, a w szczególności położenie w ciągu drogi krajowej nr 10, co stwarza znaczne możliwości rozwoju funkcji gospodarczych, turystyki, rekreacji i szeroko pojętych usług,
  - z uwagi na rangę położenia nad jeziorami Wapnica i Sierakowo - możliwość zaistnienia gminy w regionie, jako gminy turystycznej.

Głównym celem rozwoju gminy jest poprawa warunków życia jej mieszkańców, przy uwzględnieniu wymogów z zakresu ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania przyrodnicze, społeczne, gospodarcze oraz potencjalne możliwości rozwoju za główny cel rozwoju przyjmuje się wielofunkcyjny rozwój gminy rolniczej, przy założeniu rozwoju drobnej przedsiębiorczości, rzemiosła, turystyki i usług z umocnieniem funkcji gospodarczych i osadniczych w mieście Suchań.

W odniesieniu do funkcji miejscowości wiejskich utrzymuje się funkcję rolniczą we wszystkich miejscowościach gminy, przy założeniu zróżnicowania zawodów i zajęć na wsi na rzecz drobnej przedsiębiorczości w dziedzinie rzemiosła, usług i turystyki; dla rozwoju tych dziedzin wyznacza się nowe tereny do zainwestowania.

Zakłada się możliwość dynamicznego rozwoju funkcji gospodarczych i osadniczych w mieście Suchań, w szczególności ukierunkowanych na rozwój funkcji komercyjnych.

Przyjmuje się następujące kierunki rozwoju dla poszczególnych jednostek osadniczych gminy:

- zachowanie wiodącej funkcji administracyjno-usługowej, gospodarczej i usługowo-komercyjnej dla miasta Suchań,
- zachowanie funkcji rolniczej z możliwością rozwoju funkcji aktywności gospodarczej we wsiach: Słodkowo, Sadłowo,
- zachowanie funkcji rolniczej z możliwością rozwoju funkcji osadniczej i aktywności gospodarczej w obszarze wsi: Brudzewice, Nosowo, Suchanówko, Słodkówko, Żukowo,
- zachowanie funkcji rolniczej, z propozycją rozwoju funkcji agroturystycznej i rekreacyjnej dla wsi Tarnowo i Modrzewo,
- rozwój funkcji osadniczej, usługowo-komercyjnej i rekreacji dla wsi Wapnica.

2. Stan i ochrona środowiska przyrodniczego.

2.1 Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka.

2.1.1 Wody.

Zasoby

Wody powierzchniowe zajmują 0,3 tys. ha, tj. 2,3 % obszaru gminy. Obejmują zarówno naturalne, jak i sztuczne cieki oraz zbiorniki wodne. Należą do nich:

- rzeki: Ina (rzeka graniczna) i Reczyca (dopływ Iny);
- małe cieki bez nazwy;
- sieć rowów melioracyjnych w dolinie Iny oraz w dolinie Pężino -Brudzewice - Suchań;
- jeziora: Sierakowskie, Wapnickie, Pod Topolami, Sicko i kilka niewielkich jezierek bez nazwy oraz oczka wodne;
- stawy rybne w północnej części doliny jez. Wapnickiego;
- zbiornik retencyjny w Suchaniu na Reczycy.

Na obszarze gminy ustanowiono trzy obwody rybackie (Rozporządzenie Nr 7/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2006 r.):

1. Obwód rybacki rzeki Ina – nr 3 (w granicach gminy: odcinek rzeki Ina, odcinek rzeki Reczyca, ciek Dopływ z Brudzewic, ciek Dopływ z Sierakowa).
2. Obwód rybacki Jeziora Wapnickie Północne na kanale Sicko (dopływ z jezior Wapnickich) – nr 1 (w granicach gminy: Jezioro Wapnickie Północne, Jezioro Wapnickie Południowe, Jezioro Wapnickie Małe, (Pod Topolami), odcinek kanału Sicko,(Dopływ z jezior Wapnickich).
3. Obwód rybacki Jeziora Sierakowo (Sierakowskie) na rzece Reczyca – nr 1 (w granicach gminy Suchań znajdują się: Jezioro Sierakowo (Sierakowskie), odcinek rzeki Reczyca).

Według podziału hydrograficznego Polski, gmina Suchań leży w dorzeczu dolnej Odry, na obszarze zlewni Iny.

Główną oś hydrograficzną gminy Suchań stanowi rzeka Reczyca, przepływająca przez jej obszar dużymi zakolami. Wpływa do gminy od północnego - wschodu (na północ od Modrzewia). Reczyca jest największym dopływem Iny na obszarze gminy Suchań. Obszar źródłowy Reczycy znajduje się na podmokłych, bagiennych terenach, na północ od Błotna (gmina Dobrzany). Całkowita długość rzeki wynosi

19,3 km a powierzchnia jej zlewni wynosi 60 km². Długość Reczycy w granicach gminy wynosi około 13 km. Reczyca wpływa do Iny powyżej mostu na drodze Piasecznik - Suchań. Reczyca płynie wąską doliną, wciętą w wysoczyznę miejscami na około 2 - 5 m. Koryto rzeki jest nieuregulowane, prawie na całej długości biegu poniżej Modrzewia Reczyca meandruje.

Reczyca odwadnia największą część gminy (środkową i północno - wschodnią). Na granicy z gminą Dobrzany przyjmuje lewobrzeżny dopływ - ciek wypływający z jeziora Sierakowskiego. Do ujścia do Iny, Reczyca przyjmuje jeszcze kilka drobnych dopływów, m.in. cieki spod Modrzewia, Tarnowa, kolonii Suchań oraz ciek z licznymi dopływami, płynący w zmeliorowanej dolinie Brudzewice - Suchań. Reczyca przepływa przez Suchań, a na obszarze jej zlewni leży większość wsi gminy: Modrzewo, Tarnowo, Słodkowo, Słodkówko, kolonia Suchań, Suchanówko i część Sadłowa. Powyżej Suchania na Reczycy znajduje się zbiornik retencyjny wykorzystywany do nawodnień rolniczych. Poniżej Suchania Reczyca jest odbiornikiem zorganizowanych zrzutów ścieków z komunalnej oczyszczalni, zlokalizowanej w Suchaniu na prawobrzeżu rzeki.

Ina - stanowiąca południową granicę gm. Suchań, jest największym dopływem Odry na obszarze woj. zachodniopomorskiego. Wypływa spod wsi Inica w pobliżu wsi Ciemnik, na Pojezierzu Ińskim. Wpływa do Odry (Domiąży - głównej odnogi Odry przy ujściu do Zalewu Szczecińskiego) na obszarze gminy Goleniów. Całkowita długość rzeki wynosi 129,1 km, a jej zlewnia zajmuje obszar o powierzchni 2 130,5 km². Wzdłuż granicy gminy Suchań Ina płynie ze wschodu na zachód, na odcinku około 26 km. Dolina Iny jest tu płaska i szeroka (do 2,5 km), a szerokość koryta rzeki wynosi około 3 m. Dolina jest zmeliorowana, natomiast koryto Iny jest nieuregulowane. Ina płynie meandrując, pozostawiając liczne zakola i starorzecza. Poza Reczycą Ina przyjmuje z obszaru gminy Suchań kilka niewielkich dopływów, m.in. ciek wypływający spod Kolonii Modrzewo i wpływający do Iny poniżej Nosowa, ciek płynący na zachód od Żukowa oraz liczne, krótkie cieki spływające z wysoczyzny do doliny Iny młodymi rozcięciami erozyjnymi w jej strefie krawędziowej i włączające się w system melioracyjny w dnie doliny. Na obszarze bezpośrednich zlewni Iny leżą wsie: Wapnica, Nosowo, Żukowo i część Sadłowa.

Północno - zachodnią część gminy Suchań odwadnia **Pęzik**, przepływająca na północ od gminy. Z obszaru gminy Suchań Pęzik przyjmuje dwa niewielkie lewobrzeżne dopływy, ciek wypływający z podmokłych terenów znajdujących się na zachód od drogi Tarnowo - Szadzko stanowiący na krótkim odcinku północną granicę gminy oraz ciek spod Brudzewic, płynący w zmeliorowanej dolinie Brudzewice - Pęzino. W zlewni Pęzinki leży wieś i kolonia Brudzewice.

Gmina Suchań charakteryzuje się niskim wskaźnikiem jeziorności. Łączna powierzchnia jezior, uwzględniając jeziora o powierzchni lustra wody powyżej 1 ha, wynosi około 150 ha. Wskaźnik jeziorności gminy wynosi 1,14 % i kształtuje się znacznie poniżej średniej dawnego woj. szczecińskiego, w którym wynosił on 2,17 %.

Na obszarze gminy znajduje się 8 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Są to następujące zbiorniki:

- w zlewni Reczycy:

1. Sierakowskie - 64,80 ha

- w bezpośredniej zlewni Iny:

2. Wapnickie - 62,50 ha

3. Pod Topolami - 6,20 ha

4. Sicko - 6,36 ha

5. bez nazwy	- 4,10 ha
6. bez nazwy	- 2,00 ha
w zlewni Pężynki:	
7. Słodkówko	- 3,50 ha
8. Słodkowo	- 1.50 ha

Największym naturalnym zbiornikiem wodnym gminy jest jezioro Sierakowskie. Akwen znajduje się w północno - wschodniej części gminy, w zlewni górnego biegu Reczycy, na obszarze otuliny Ińskiego Parku Krajobrazowego. Jest to jezioro typu wytopiskowego, powstałe w zagłębieniu po martwym lodzie. Dane morfometryczne jeziora są następujące:

- powierzchnia - 64,8 ha
- głębokość średnia - 5,5 m
- głębokość max - 11,7 m
- długość max - 1 300 m
- szerokość max - 800 m
- objętość wód - 3 559,3 tys.m³
- długość linii brzegowej - 3 625 m
- wysokość lustra wody - 70,1 m n.p.m.

Prawie na całej długości linii brzegowej (z wyjątkiem wschodniego brzegu) jezioro otoczone jest lasami. Są to lasy ochronne w kategorii lasów przeznaczonych do masowego wypoczynku. W zachodniej części jeziora wypływa ciek w kierunku zachodnim, będący lewobrzeżnym dopływem Reczycy. Na północ od tego cieku linia brzegowa jeziora jest odstąpiona (brzeg wolny od trzciny), z piaszczysto - trawiastą plażą i piaszczystym dnem. Warunki naturalne jeziora i najbliższego otoczenia stwarzają możliwość zagospodarowania na cele rekreacyjne. Jez. Sierakowskie wykorzystywane jest już do celów rekreacyjnych - na południe od wypływu cieku znajduje się zespół zabudowy rekreacji indywidualnej. Jezioro wykorzystywane jest również przez w gospodarce rybackiej do połowu ryb (sandaczowy typ jeziora) oraz udostępnione jest do wędkowania.

Jezioro Wapnickie - drugi, co do wielkości naturalny zbiornik wodny gminy, jest typowym jeziorem rynnowym, o stromych brzegach i nierównym dnie. W Wapnicy jezioro przedzielone jest groblą, po której biegnie droga krajowa Szczecin - Bydgoszcz. Dane morfometryczne obu części jeziora są następujące:

• powierzchnia [ha]	Wapnickie Północne 32,0	Wapnickie Południowe 28,1
• objętość wód [tys.m ³]	2 464,0	2 304,2
• głębokość max [m]	18,6	19,8

Lustro wody jeziora Wapnickiego leży na wysokości 74,8 m n.p.m. Brzegi jez. Wapnickiego są na ogół niedostępne, towarzyszy im na całej długości pas trzciny i zadrzewienia. Dostępne są na krótkim odcinku zachodniego brzegu północnej części zbiornika (na północ od Wapnicy). Jezioro wykorzystywane jest przez gospodarkę rybacką (sandaczowy typ jeziora) do połowu ryb oraz udostępnione jest do wędkowania.

Południową część rynny jez. Wapnickiego zajmuje misa jeziora Pod Topolami. Na południe od tych jezior rozciąga się rynna znacznie mniejszych rozmiarów z jeziorem Sicko oraz dwoma jeziorkami bez nazwy, połączonymi niewielkim ciekim. Są to potencjalne użytki ekologiczne ze względu na duże walory biocenotyczne.

Na północ od Słodkowa znajdują się dwa niewielkie jeziora typu wytopiskowego, powstałe w zagłębieniach po martwym lodzie: jez. Słodkówko - zarastające, śródlądne; jez. Słodkowo - również zarastające, na terenie podmokłym, zadrzewionym i zakrzaczonym. Brzegi obu jezierek są niedostępne, a ze względu na walory biocenotyczne są potencjalnymi użytkami ekologicznymi.

Na terenach wysoczyznowych gminy znajdują się liczne oczka wodne, stanowiące izolowane, niewielkie jeziora, na ogół otoczone drzewami; występują w dużym rozproszeniu.

W północnej części rynny jez. Wapnickiego założone zostały stawy rybne. Jest to zespół kilku stawów otaczających wały ozowe. Zasilane są ciekim dopływającym z północnego - wschodu oraz wodą z jez. Wapnickiego - za pomocą pompy. W stawach widoczna jest sukcesja trzciny przybrzeżnej i kępsitowia w środkowych partiach.

Zagrożenia

Największe przekształcenia w kierunku zmian negatywnych wynikają przede wszystkim z nieuporządkowanej gospodarki wodno - ściekowej i gospodarki odpadami.

- Brak jest aktualnych danych dotyczących stanu czystości wód powierzchniowych. Badania monitoringowe (WIOŚ - 1993 r.) lny w punktach pomiarowych, zlokalizowanych poniżej Recza (przed wpłynięciem rzeki na obszar gminy Suchań) oraz poniżej ujścia Reczycy, wykazały ponadnormatywne zanieczyszczenie lny (nadmierna zawartość związków biogenych i silne skażenie bakteriologiczne). Podobna diagnoza dotyczyła wód Reczycy, badanych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przed ujściem do lny, na południe od drogi Suchań - Wapnica. Wody obu rzek klasyfikowane były poniżej III klasy czystości, jako nieodpowiadające normom. Jeziora nie były objęte badaniami monitoringowymi jakości wód.
- Permanentnym zagrożeniem wód powierzchniowych i środowiska glebowego są takie obiekty jak: mogilnik zlokalizowany w odległości około 250 m od doliny Reczycy (w kierunku północno - wschodnim od Modrzewa) oraz dzikie wysypisko odpadów komunalnych, funkcjonujące w wyrobisku znajdującym się w strefie krawędziowej doliny lny, w kierunku południowo - zachodnim od Suchania. Oba obiekty nie posiadają odpowiednich zabezpieczeń gruntu i wód podziemnych przed infiltracją trujących odcieków.
- W żadnej wsi (poza częścią Wapnica) nie ma sieci kanalizacyjnej i urządzeń oczyszczających ścieki. Większość wsi wyposażona jest w wodociąg, a ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach, których stan techniczny budzi poważne zastrzeżenia. Stanowią one stałe zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz środowiska glebowego. Dotyczy to szczególnie Brudzewic, Słodkówka i Słodkowa, leżących w strefie alimentacji wód podziemnych. Zagrożenie dla jez. Wapnickiego mogą stanowić stawy rybne, rozbudowane w dolinie ciekudopływającego do akwenu od północy (brak danych o sposobie odprowadzania zanieczyszczonych wód ze stawów hodowlanych).

Zasady i formy ochrony

Za niezbędne uważa się:

- Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na obszarze całej gminy, a w szczególności w miejscowościach leżących bezpośrednio nad ciekami, jeziorami i w strefach alimentacji wód podziemnych. Dotyczy to zarówno

Suchania, jak i większości wsi. Należy w maksymalnym stopniu wyeliminować odprowadzanie nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, a zwłaszcza do jezior. Niezbędna jest budowa systemu kanalizacji i oczyszczalni lokalnych na terenach wiejskich.

- Zlikwidowanie wszelkich źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych (nieodpowiednio eksploatowane szamba, dzikie wysypiska odpadów).
- Doprowadzenie wód Iny i Reczycy do co najmniej II klasy czystości. Stworzy to możliwość wykorzystania tych rzek do celów rekreacyjnych. Po odpowiednim zagospodarowaniu brzegów do uprawiania turystyki wodnej, Ina mogłaby stanowić szlak kajakowy.
- Ze względu na położenie obszarów źródłowych Iny i Reczycy poza granicami gminy Suchań - konieczność współpracy z gminami leżącymi w zlewniach górnego biegu obu rzek w celu poprawy stanu jakości ich wód.
- W ewentualnym zagospodarowaniu brzegów rzek do celów rekreacyjnych należy uwzględnić walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny oraz proponowane obszary chronione,
- Wykorzystanie jezior Sierakowskiego i Wapnickiego do zagospodarowania rekreacyjnego, winno być poprzedzone wykonaniem oceny stanu czystości wód i podatności na degradację. Dotyczy to szczególnie jez. Sierakowskiego ze względu na unikatowe walory przyrodnicze i propozycję objęcia ochroną, jako użytek ekologiczny oraz usytuowanie w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB320008.
- Zachowanie wszelkich naturalnych zbiorników wodnych we wsiach. W większości są to oczka wodne, na ogół zanikające w wyniku zarastania (Brudzewice, kol. Brudzewice, Wapnica). Stanowią ważny element krajobrazu wiejskiego - wymagają ochrony przed zanieczyszczeniem.
- Zachowanie wszelkich śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych, ze względu na ich ważną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów polnych i leśnych oraz walory krajobrazowe.
- Utrzymanie systemu melioracyjnego w dolinie Iny i dolinie Brudzewice - Słodkówko - Słodkowo, gwarantującego prowadzenie gospodarki łękańskiej w sposób tradycyjny, z ekstensywnym wypasem zwierząt oraz zachowując stosunki wodne, warunkujące funkcjonowanie ekosystemów torfowiskowych i ostoi zwierząt.
- Prowadzenie monitoringu funkcjonowania stawów rybnych, wybudowanych w północnej części rynny jez. Wapnickiego, które nie mogą powodować pogorszenia jakości wód jeziora. Dotyczy to sposobu odprowadzania zanieczyszczeń pochodzących ze stawów hodowlanych.
- Ochronę doliny rzek i drobnych cieków na obszarze gminy przed tworzeniem sztucznych barier, ze względu na ich ważną rolę w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych, łączących strefy faunistyczne w różnych ekosystemach i stanowiących naturalne drogi migracji zwierząt.

2.1.2 Gleby.

Zasoby

Podstawową funkcją gminy jest Rolnictwo i charakter rolniczy posiadają wszystkie miejscowości. Obszar gminy charakteryzuje duży odsetek użytków rolnych, tj. 76,4% powierzchni gminy. Przeważający (67%) jest udział gleb o dobrej jakości rolniczej. Rozmieszczenie poszczególnych rejonów przyrodniczo - rolniczych (uprawowych), wydzielonych na podstawie kompleksów przydatności rolniczej gleb, przedstawiono na mapie opracowania ekofizjograficznego.

Wśród gruntów ornych wyróżniają się następujące rejony:

- Grunty bardzo dobrej jakości stanowią powierzchnię około 14 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Wśród gleb dobrych dominują gleby RIIIb klasy bonitacyjnej (około 23 % powierzchni gruntów ornych). W większym skupieniu występują w okolicach Wapnicy, w większych lub mniejszych kompleksach występują prawie we wszystkich wsiach, z wyjątkiem Tarnowa i Brudzewic. Gleby te odznaczają się wysoką jakością i powinny stanowić podstawową bazę do produkcji żywności. Konieczna jest ochrona tych gleb przed zabudową.
- Grunty o średniej jakości zajmują 67% powierzchni gruntów ornych z dominacją gleb RIVa klasy bonitacyjnej (40 % powierzchni gruntów ornych). Występują prawie we wszystkich wsiach, a największe ich powierzchnie skupione są we wschodniej części gminy: Wapnicy, Nosowie, Suchanówku oraz południowej części Tarnowa.
- Grunty o najniższej jakości zajmują 17% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Ze względu na niewielką przydatność dla rolnictwa, gleby te mogą być przeznaczone na cele nierolnicze i pod zalesianie. Występują w enklawach, na małych powierzchniach rozmieszczone na terenie całej gminy.

Na obszarze gminy występują głównie łąki, rzadziej pastwiska. Największy udział (ponad 83 %) zajmuje kompleks użytków zielonych średnich. Użytki zielone rozpościerają się wzdłuż cieków wodnych. Największą powierzchnię zajmują w dolinie rzeki Iny, drugi największy areal to pas, który biegnie na południe od wsi Brudzewice, Słodkowo, Słodkówko, okalając Suchań, od strony północnej dochodzi do Suchanówka. Inne skupienia użytków zielonych występują wzdłuż rzeki Reczycy, w okolicach jeziora Wapnica oraz we wschodniej części obrębu Tarnowo.

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy wynosi 72,2 pkt. tj. powyżej średniej byłego województwa szczecińskiego, który wynosił 70,4 pkt.

Zasady gospodarowania

W celu ochrony użytków rolnych zaleca się:

- Gleby wysokiej jakości, (gleby RIIIa, RIIIb, RIVa klasy bonitacyjnej) powinny być chronione przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, w tym także na cele inwestycyjne, zwłaszcza pod zabudowę. Dotyczy to przede wszystkim rozległych i zwartych konturów urodzajnych gleb, położonych równoleżnikowo w centralnej części gminy.
- Strefy gleb wysokiej jakości pokrywają się na ogół z rejonami o korzystnych pod zabudowę warunkach gruntowo - wodnych. W określaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze, bardzo oszczędnie należy wykorzystać te tereny, wypełniając w pierwszej kolejności wolne działki siedliskowe w obrębie wsi.
- W strefach zagrożenia gleb erozją wodną, wymagane jest stosowanie odpowiednich zabiegów przeciwerozynnych. Niektóre stoki powinny być zalesione lub użytkowane jako pastwiska (strefa krawędziowa doliny Iny i jej dopływów). Należy odtwarzać dawne pasy zadrzewień śródpolnych, mogących pełnić funkcje wiatrochronne i przeciwerozynne.
- Gleby o niskiej jakości, mało urodzajne, jeżeli nie zostały uwzględnione w programie zagospodarowania na cele rolnicze lub przeznaczone pod zabudowę, powinny być wykorzystane pod zalesienia.
- Użytki zielone powinny być zachowane w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym, zwłaszcza znajdujące się w dolinie Iny i dolinie Brudzewice - Słodkówko - Słodkowo, gdzie obok funkcji produkcyjnej wzbogacają bioróżnorodność korytarzy ekologicznych i stref faunistycznych oraz sprzyjają naturalnej retencji wody (również w obniżeniach terenu na wysoczyźnie).

- Należy zachować wszelkie nieużytki naturogeniczne, znajdujące się w obrębie użytków rolnych (oczka wodne, tereny podmokłe i bagienne, torfowiska, zarośla śródpolne), ze względu na ich ważną rolę biocenotyczną i walory krajobrazowe (niektóre z nich proponowane są do ochrony jako użytki ekologiczne). Z terenów przekazanych do zalesienia, znajdujących się na wschód od Modrzewa, należy wyłączyć torfowisko. Natomiast zalesienie otoczenia torfowiska będzie stanowić cenną osłonę ekologiczną.
- Na obszarach dużych kompleksów rolnych dopuszcza się lokalizację zespołów elektrowni wiatrowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, jako funkcję uzupełniającą i niekolidującą z prowadzoną gospodarką rolną.

2.1.3 Lasy.

Zasoby

Na obszarze gminy Suchań lasy zajmują 1970 ha, tj. 14,8 % jej powierzchni. Gmina należy do słabo zalesionych. Wskaźnik lesistości kształtuje się znacznie poniżej średniej woj. zachodniopomorskiego, w którym wynosi on aktualnie 34,6 %. Lasy Skarbu Państwa zarządzane są przez Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Dobrzany i Nadleśnictwo Choszczno. Rozmieszczenie lasów na obszarze gminy jest nierównomierne. Większe kompleksy leśne występują w dwóch układach pasmowych:

- wzdłuż północnej granicy gminy, tj. na północ od Słodkówka, Słodkowa, Tamowa, Modrzewa i wokół jez. Sierakowskiego,
- w strefie krawędziowej doliny Iny, na południe od Suchania, Suchanówka i Wapnicy.

Pomiędzy tymi pasmami występują niewielkie enklawy lasów śródpolnych oraz nad ciekami. Kontury gruntów leśnych są silnie rozczłonkowane, poprzecinane gruntami użytków rolnych.

Pod względem kategorii użytkowania, lasy gminy w przewadze należą do gospodarczych. Następnym działaniem gospodarczej człowieka, jest na ogół liczne występowanie sosny, jako nasadzenia do celów produkcyjnych. Status lasów ochronnych posiadają:

- lasy wokół jez. Sierakowskiego wyznaczone w kategorii lasów przeznaczonych do masowego wypoczynku,
- fragment lasu po stronie północnej miejscowości Tarnowo, w otoczeniu istniejącego tam śródleśnego nieużytku,
- las ciągnący się po obydwu stronach cieku, płynącego pomiędzy miejscowościami Suchanówko i Nosowo i wpadającego do Iny,
- niewielka enklawa lasu na skraju południowo – wschodniej części gminy,
- pas zadrzewień wzdłuż dopływu Iny z Sierakowa (na południe od drogi nr 10).

Za lasy ochronne (w kategorii lasów glebo- i wodochronnych) powinny być uznane lasy znajdujące się w strefie krawędziowej doliny Iny, ze względu na ochronę gruntów szczególnie podatnych na erozję wodną oraz lasy wokół torfowisk i w strefach alimentacji wód podziemnych, ze względu na stabilizujący wpływ pokrywy leśnej na środowisko wodne i glebowe. Tereny te wskazano na mapie.

Przydatność lasów gminy do zagospodarowania rekreacyjnego, pod kątem atrakcyjności krajobrazu, odporności na penetrację turystyczną oraz dostępność, jest zróżnicowana. Nieduże powierzchnie leśne, oddalone od większych jezior o walorach rekreacyjnych (z wyjątkiem lasów nad jez. Sierakowskim), nie stanowią korzystnej oferty do rozwoju funkcji rekreacyjnej. Przyjmuje się, że na obszarze lasów przeznaczonych do rekreacji wiek drzewostanu winien przekraczać 40 lat. Największą

odpornością na degradację i zniszczenia spowodowane przez użytkowanie rekreacyjne charakteryzują się siedliska lasowe (Lmśw, Lśw), znajdujące się pomiędzy Suchaniem a doliną Iny. Walory tych lasów podnosi duża atrakcyjność krajobrazowa. Siedliska boru mieszanego świeżego charakteryzują się korzystnym mikroklimatem, są łatwo dostępne, ale średnio odporne na degradację. Siedliska wilgotne (Bmw, Lmw) charakteryzują się największą odpornością na degradację, jednak ze względu na wysoki poziom wód gruntowych, zwiększoną wilgotność wnętrza lasu i zaciemnienie, mimo niewątpliwych walorów krajobrazowych, są odpowiednie do turystyki pieszej po wyznaczonych szlakach. Siedliska olsowe są nieprzydatne do penetracji turystycznej, ze względu na stałe lub okresowe nadmierne uwilgotnienie i zaciemnienie. Z penetracji turystycznej wyłączone są lasy w strefach ochronnych miejsc rozrodu i regularnego występowania zwierząt gatunków chronionych strefowo.

Zadrzewienie terenów nieleśnych stanowi ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu, zwłaszcza silnie zantropogenizowanego. Wpływa korzystnie (podobnie jak kompleksy leśne, ale w mniejszej skali), m.in. na kształtowanie mikroklimatu, stosunków wodnych, warunków akustycznych, stanowi ostoję różnych gatunków fauny. Na terenach otwartych, w rozległym monokulturowym krajobrazie rolniczym gminy, szczególną rolę odgrywa zadrzewienie i zakrzewienie śródpolne (pasy wiatrochronne o znaczeniu przeciwerozojnym), przydrożne (znaczenie krajobrazowe, wiatrochronne, biocenotyczne), wzdłuż cieków i wokół oczek wodnych (znaczenie wodo- i glebochronne, krajobrazowe, biocenotyczne). Szczególnie cenne są zadrzewienia i zakrzewienia łąkowe w dolinie Iny, uczestniczące w retencjonowaniu wody i kształtowaniu bilansu wodnego oraz wzbogacające walory przyrodniczo - krajobrazowe tej formy geomorfologicznej, będącej ważnym korytarzem ekologicznym. Na terenach osiedlowych duże znaczenie ma zadrzewienie (zwłaszcza starodrzew) przykościelne, cmentarne, przydrożne, ze względu na walory krajobrazowe, biocenotyczne i kulturowe.

Do ważniejszych i cennych skupisk oraz ciągów zadrzewień należą:

- starodrzew przykościelny - zachowany w części lub w całości w miejscowościach: Brudzewice, Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko, Suchań, Wapnica, Żukowo. W drzewostanie dominują gatunki liściaste, głównie lipy, dęby, kasztanowce, jesiony, klony. Szczególnie okazałe jest zadrzewienie w Suchaniu (2 pomniki przyrody) oraz w Modrzewiu;
- starodrzew cmentarny - zachowany jest w Modrzewiu, Sadłowie, Słodkówku, Suchaniu i Żukowie. W drzewostanie dominują gatunki liściaste, głównie lipy. Szczególnie okazałe jest zadrzewienie w Suchaniu (wiele drzew pomnikowych, w tym 2 uznane pomniki przyrody) i w Słodkówku;
- zadrzewienie przydrożne - obejmuje kilkadziesiąt odcinków różnej długości alei i szpalerów drzew. Skład gatunkowy zadrzewień przydrożnych jest bardzo różnorodny: lipy, jesiony, klony, kasztanowce, brzozy, topole, dęby i inne.

Na mapie studium zaznaczono najcenniejsze, pod względem wartości krajobrazowych i biocenotycznych wraz z dominującymi gatunkami drzew. Najwartościowsze aleje zaproponowano do objęcia ochroną, jako pomniki przyrody.

Zasady ochrony i gospodarowania

W odniesieniu do lasów zaleca się:

1. Lasy należy użytkować zgodnie z ich funkcją i chronić przed przeznaczeniem na cele nieleśne. W obrębie lasów nie dopuszczać do zainwestowania niezwiązanego z ochroną i powiększaniem zasobów leśnych.
2. Do zalesienia wskazuje się tereny mało urodzajnych gleb, jeżeli nie zostały uwzględnione w programie zagospodarowania na cele produkcji rolnej lub przeznaczone pod zabudowę. W pierwszej kolejności pod zalesienie należy przeznaczyć tereny leżące w bezpośrednim sąsiedztwie lasu, w strefach

alimentacji wód podziemnych, na obszarach podatnych na erozję gleby, tereny zdegradowane.

3. Bezwzględnie należy chronić przed zalesieniem śródleśne użytki zielone, torfowiska, tereny bagienne, w celu wzbogacenia bioróżnorodności lasu i zachowania zróżnicowanych ekosystemów stref faunistycznych. Należy pozostawić je do naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych.
4. Niektórym partiom lasu należy nadać status lasów ochronnych w kategorii lasów wodo- i glebochronnych. Są to lasy na zboczach i w strefie krawędziowej doliny lny, lasy na wysoczyźnie wokół torfowisk oraz na terenach proponowanych użytków ekologicznych i rezerwatów przyrody. Utrzymanie stałej strefy zbiorowisk leśnych sprzyja zachowaniu równowagi przyrodniczej ekosystemów, szczególnie wrażliwych na zakłócenia stosunków wodnych oraz zagrożonych procesami erozyjnymi.
5. Szczególnej ochronie przed swobodną penetracją turystyczną podlegają lasy w strefie ochronnej miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych (lasy nad Reczyca na północ od Modrzewa).
6. Należy zachować wszelkie zadrzewienia i zakrzewienia poza lasami (śródpolne, śródłukowe, wzdłuż cieków i w ich dolinach, otaczające oczka wodne, torfowiska, bagna), jako ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu, zwłaszcza na terenach słabo zalesionych. Wspomagają one naturalną retencję wody, stanowią ostoję drobnej zwierzyny, pełnią funkcję przeciwoerozyjną, wzbogacają monokulturowy krajobraz rolniczy, uzupełniają lokalne korytarze ekologiczne.
7. Należy zachować wszelkie zadrzewienia przydrożne (okazalsze aleje proponowane są do ochrony jako pomniki przyrody) oraz wprowadzić lub odtworzyć zadrzewienie wzdłuż niektórych dróg: Brudzewice - Słodkówko, Słodkówko - Sadłowo (funkcja wiatrochronna, przeciwoerozyjna, walor krajobrazowy).
8. Należy zachować wszelkie zadrzewienia na terenach osiedlowych (przy ulicach i placach, nad ciekami) - niektóre okazy proponowane są do ochrony jako pomniki przyrody. Ochronie podlega starodrzew przykościelny i cmentarny (walory kulturowe, krajobrazowe, ekologiczne).
9. Należy zachować zadrzewienie i zakrzewienie spontanicznie zarastające wyrobiska poeksploatacyjne lub otaczające wszelkie nieużytki naturogeniczne, będące już obecnie wyróżniającymi się w terenie kępami zieleni śródpolnej, stanowiącymi również ostoję drobnej fauny.

2.1.4 Surowce.

Zasoby

Obszar gminy Suchań posiada bardzo ubogą bazę surowców mineralnych. W wielu miejscach odbywała się dzika eksploatacja kruszywa dla potrzeb lokalnych. Nie jest ona obecnie prowadzona, a stare wyrobiska, najczęściej zamienione na składowiska odpadów, wymagają przeprowadzenia rekultywacji (Słodkówko, Żukowo, Sadłowo, Suchań i Wapnica).

Na skraju zachodniej części miejscowości Żukowo istnieje czynna kopalnia piasku, o powierzchni 9,1 ha – Zakład Górniczy „Żukowo I i II”.

Dane dotyczące złoża „Żukowo – I i II”

- powierzchnia działek 31/1, 453 i 29 obręb Żukowo,
- powierzchnia złoża i obszaru górniczego 9,1 ha
- koncesja z 29.IV.2008 r. ważna do 31.12.2018 r. nr WROŚ.II.ZN-7515/15/2007,2008
- aktualne zasoby geologiczne bilansowe:
  - działka 29: 398 tys. ton;
  - działki 31/1 i 453: 291 tys. ton;

- razem: 673 tys. ton
- zasoby operatywne (do wydobycia): 486,75 tys. ton
- kierunek rekultywacji: wodno-rolny
- wykorzystanie kopaliny: budowa dróg, budownictwo

Za strefy prognostyczne dla udokumentowania, a następnie eksploatacji piasków i żwirów dla lokalnych potrzeb budownictwa i drogownictwa należy uważać strefę leżącą na pld. od Tarnowa, strefę na wschód od Słodkowa oraz strefę pomiędzy Sadłowem a szosą stargardzką. Dla stref tych należy, w celu rozpoznania, przedstawić wniosek o wydanie koncesji na rozpoznanie udokumentowania złoża.

Wały ozów występujące w ptn. i wsch. części gminy zbudowane są z piasków i żwirów i stanowią potencjalne złoża kruszywa. Jednak ich cenne walory morfologiczno - krajobrazowe oraz występowanie w obrębie kompleksów leśnych, wykluczają możliwość podejmowania eksploatacji. Obszar proponowany do powołania stanowiska dokumentacyjnego. Proponuje się utworzenie takiego stanowiska obejmującego strefę występowania wałów ozowych w obniżeniu jeziora Sierakowskiego („Ozy Sierakowskie”). Przedmiotem ochrony są wydłużone liniowo wały ozów zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Są one częściowo pokryte lasem, częściowo są to użytki zielone lub nieużytki. Stanowią one istotne elementy krajobrazu naturalnego i relikty epoki lodowcowej. Nie mogą ulec zniszczeniu na skutek eksploatacji kruszywa.

W dolinie Iny oraz w szeregu zagłębień wytopiskowych na wysoczyźnie występują złoża torfów, którym towarzyszy obecność gytii lub kredy jeziornej. Większość tych złóż posiada udokumentowane zasoby torfów, lecz nie kwalifikują się one do podejmowania eksploatacji. Jedynie na dwu złożach (na północ od Słodkowa) IMUZ - Falenty dopuszcza ewentualną eksploatację torfu dla celów rolniczych i ogrodniczych.

Nr złoża	Nazwa złoża	Pow. [ha]	Charakterystyka złoża
232		33,0	Zasoby 500 tys.m ³ miąższość złoża do 3 m popielność 8,2 % stopień rozkładu 25 % zasoby gytii węglanowej 132 tys.m ³
222b		45,0	Zasoby torfu 900 tys.m ³ miąższość złoża 2 - 4 m popielność 12,7 % stopień rozkładu 30 % zasoby gytii węglanowej 330 tys.m ³
41	Robno	2,5	Zasoby torfu 57 tys.m ³ miąższość złoża 2,3 - 3,9 m popielność 20 % stopień rozkładu 30 %
253	Tarnowo	25,5	Zasoby torfu 549 tys.m ³ miąższość złoża 2,3 - 3,1 m popielność 21 % stopień rozkładu 45 % zasoby gytii 585 tys.m ³ złożo było eksploatowane
254	Tarnowo	6,5	Zasoby torfu 90 tys.m ³ miąższość złoża 1,6 m popielność 20 % stopień rozkładu 41 % zasoby gytii 48 tys.m ³
256	Tarnowo	1,0	Zasoby torfu 23 tys.m ³ miąższość złoża 2,7 - 3,0 m popielność 20 % stopień rozkładu 40 % złożo było eksploatowane
263	Tamowo	8,0	Zasoby torfu 246 tys.m ³ złożo wskazane do eksploatacji miąższość złoża 3,2 - 4,0 m popielność 13,2 % stopień rozkładu 25 % zasoby gytii 38 tys.m ³
264	Tamowo	8,0	Zasoby torfu 324 tys.m ³ złożo wskazane do eksploatacji miąższość torfu 4 - 6 m popielność 13,0 % stopień rozkładu 25 % zasoby gytii 169 tys.m ³
284	Suchanówko	3,3	Zasoby torfu 74 tys.m ³ miąższość złoża do 2,5 m popielność 20 % stopień rozkładu 60 %
285	Suchanówko	3,0	Zasoby torfu 164 tys.m ³ miąższość złoża do 5,5 m popielność 22 % stopień rozkładu 55 % zasoby gytii 46 tys.m ³
286	Suchanówko	3,8	Zasoby torfu 132 tys.m ³ miąższość złoża 3,5 - 5,8 m popielność 15 % stopień rozkładu 55 % zasoby gytii 54 tys.m ³
206b 206d	Robno - Kręplewo (gm. Dolice)	1706	Zasoby torfu 28 mln m ³ miąższość złoża 1,6 - 2,9 m popielność 23,6 % stopień rozkładu 32 % złożo lokalnie eksploatowane zasoby gytii węglanowej 1 482 tys.m ³

Zasady gospodarowania

1. Zasoby surowców mineralnych na terenie gminy należą do ubogich. Na terenie gminy znajduje się kilka wyrobisk, gdzie odbywała się dzika eksploatacja piasku i żwiru. Wyrobiska te, z reguły, zostały zamienione na wysypiska odpadów i wymagają rekultywacji.
2. Wyznaczono cztery niewielkie, prognostyczne strefy występowania kruszywa. Należy dla nich przeprowadzić zwiad geologiczny, a przy pozytywnym wyniku zwiadu, rozważyć możliwość podjęcia eksploatacji dla potrzeb lokalnych. Nie należy podejmować prób eksploatacji kruszywa w obrębie wałów ozowych (chroniony element krajobrazu – proponuje się utworzenie stanowiska dokumentacyjnego).
3. Na terenie gminy znajduje się 12 rozpoznanych zasobowo złóż torfów i gytii (zestawienie tabelaryczne powyżej). Trzy z nich były lokalnie eksploatowane. Złóża torfów, ze względu na cenną rolę, jaką pełnią w środowisku biotycznym (specyficzne siedliska flory i fauny) oraz ochronę i retencję zasobów wodnych, winny być chronione przed podejmowaniem eksploatacji.
4. Torfowiska w dolinie Iny stanowią nie tylko podłoże wysokowartościowych użytków zielonych, lecz również pełnią rolę swoistego filtra i osłony dla zasobów wodnych doliny. Podejmowanie ich eksploatacji, także pod pretekstem urządzania stawów rybnych czy budowy obiektów hydrotechnicznych, grozi naruszeniem jakościowych i ilościowych zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
5. Dla dwu złóż torfów przejściowych, położonych na ptn. od Słodkowa, dopuszcza się, wg kryteriów IMUZ - Falenty, możliwość ewentualnej eksploatacji surowca dla celów rolniczych i ogrodniczych. Łączna wartość zasobów na tych złóżach wynosi 570 tys. m torfu i 207 tys. m³ gytii. Jednak ze względu na cenne walory przyrodnicze zespołu niewielkich torfowisk rejonu Słodkowa - Tarnowa, eksploatacja nie powinna mieć miejsca.

Z powodu stałego wzrostu deficytu przestrzeni o walorach i zasobach odpowiadających zapotrzebowaniom społecznym oraz sprzeczności interesów różnych podmiotów w odniesieniu do tego samego terenu, mogą pojawić się (lub pogłębić istniejące) konflikty pomiędzy ochroną środowiska a funkcjami użytkowymi na następujących obszarach:

- udokumentowane złóże torfu nr 232 na obszarze dawnej misy jeziornej, przylegające do południowo - wschodniej części jeziora Sierakowskiego, a proponowany użytek ekologiczny "Jezioro Sierakowskie ", ze wskazaniem utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania i zakazu eksploatacji torfu;
- udokumentowane złóże torfu nr 263, wskazane do eksploatacji (IMUZ - Falenty), a proponowany użytek ekologiczny "Torfowiska koło Słodkowa ", ze wskazaniem zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania.

2.1.5 Obszary i obiekty chronione przepisami szczególnymi.

Aktualny stan ochrony środowiska przyrodniczego gminy

W granicach gm. Suchań znajdują się następujące obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione:

Natura 2000

Niewielki fragment gminy Suchań znajduje się w granicach ustanowionego prawnie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie

obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dziennik Ustaw z 2007r, Nr 179, poz. 1275).

Jest to obszar Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB320008. W granicach tego obszaru znajduje się północno – wschodni skraj gminy, obejmujący całe jezioro Sierakowo oraz lasy po jego północnej i południowej stronie.

Przedmiotem ochrony jest ochrona siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz gatunków, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG wraz z siedliskami warunkującymi ich istnienie.

Głównym zagrożeniem obszaru są zanieczyszczenia i eutrofizacja wód; spływ nawozów z pól, rekreacja pobytowa i wzrost penetracji terenu.

Część gminy Suchań znajduje się w granicach projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000.

Jest to obszar Natura 2000 „Dolina Iny Koło Recza” PLH320004. W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się prawie cała powierzchnia lasów oraz cała dolina Iny po stronie południowej drogi Szczecin – Bydgoszcz.

Przedmiotem ochrony jest ochrona typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz gatunków, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz siedlisk warunkujących ich istnienie.

Główne zagrożenia stanowią: zanik użytkowania łąk; spadek poziomu wód gruntowych; zalesianie muraw kserotermicznych lub ich spontaniczne zarastanie; zanieczyszczanie terenu ("dzikie wysypiska").

Pomniki przyrody

Na podstawie Uchwały Nr XXVI/138/06 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 2 marca 2006 r. w granicach gminy Suchań zostały ustanowione ze względów naukowych i krajobrazowych następujące pomniki przyrody:

- drzewa rosnące na nieruchomości położonej w mieście Suchań, stanowiącej działkę gruntu w obrębie ewidencyjnym nr 2, działka nr 10:
  - dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 407 cm,
  - dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 385 cm,
- drzewa rosnące na nieruchomości położonej w obrębie Tarnowo, działka nr 469: aleja drzew składająca się z dębów szypułkowych (*Quercus robur*), lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) i buków (*Fagus sp.*) o obwodzie pnia na wysokości 1,30 m od ziemi: 270-350 cm i wysokości 26 m, znajdujące się przy drodze Słodkowo – Tarnowo, na długości 700 m,

W granicach gminy Suchań nie ma innych ustanowionych prawnie pomników przyrody ożywionej.

W granicach gminy Suchań nie ma również ustanowionych prawnie pomników przyrody nieożywionej.

Lasy ochronne

Status lasów ochronnych posiadają lasy znajdujące się wokół jez. Sierakowskiego. W Planie urzędzenia lasu Nadleśnictwa Dobrzany (1991 r.), wyznaczone zostały jako lasy przeznaczone do masowego wycięcia.

W granicach gminy Suchań do lasów ochronnych należą również:

- fragment lasu po stronie północnej miejscowości Tarnowo, w otoczeniu istniejącego tam śródleśnego nieużytku,
- las ciągnący się po obydwu stronach cieku, płynącego pomiędzy miejscowościami Suchanówko i Nosowo i wpadającego do Iny,
- niewielka enklawa lasu na skraju południowo – wschodniej części gminy,
- pas zadrzewień wzdłuż dopływu Iny z Sierakowa (na południe od drogi nr 10).

Gniazda bociana białego

W gminie Suchań gniazda bociana białego występują w następujących miejscowościach:

- jedno gniazdo: Modrzewo, Nosowo, Słodkówko, Wapnica;
- dwa gniazda: Sadłowo, Słodkowo, Suchanówko, Tarnowo, Żukowo.

Otulina Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Niewielki północno – wschodni skraj gminy Suchań znajduje się w granicach otuliny Ińskiego Parku Krajobrazowego.

W granicach otuliny znajdują się:

- lasy pomiędzy drogą Wapnica – Dobrzany i jeziorem Sierakowskim,
- cała powierzchnia jeziora Sierakowskiego,

Do celów ochrony Parku na terenie otuliny należy:

- zachowanie korytarzy ekologicznych i innych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, zapewniających skuteczną ochronę walorów Parku,
- rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego na terenie Parku,
- rozwój obszarów zabudowanych i prowadzenie działalności gospodarczej w sposób nie zagrażający ochronie walorów Parku,
- rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności na terenie Parku.

Proponowane formy ochrony

Na obszarze gminy Suchań proponuje się objąć ochroną wiele punktowych i powierzchniowych obiektów przyrodniczych, wyróżniających się szczególnymi walorami florystycznymi, faunistycznymi i fizjocenotycznymi, zasługującymi na utrwalenie w krajobrazie i ochronę przed przekształceniem antropogenicznym. Uwzględniając propozycje "Waloryzacji przyrodniczej gminy Suchań" oraz rozpoznanie środowiska przyrodniczego gminy, przeprowadzone na potrzeby niniejszego opracowania, proponuje się następujące formy ochrony przyrody (na podstawie ustawy o ochronie przyrody, z dnia 16 października 1991 r.):

1. rezerваты przyrody;
2. użytki ekologiczne;
3. zespoły przyrodniczo - krajobrazowe;
4. pomniki przyrody;
5. miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych strefowo;
6. obszary chronionego krajobrazu.

Poza obszarami proponowanymi do objęcia powyższymi formami ochrony przyrody, przedstawiono na mapie wiele obszarów i obiektów uznanych za cenne przyrodniczo, ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej flory i fauny oraz walorów krajobrazowych. Tereny te powinny być zachowane i chronione przed zmianą użytkowania, pogorszeniem stosunków wodnych, a zwłaszcza przed zabudową, gradzeniem i dewastacją.

Rezerваты przyrody R 1-5

R1 "Olsy tarnowskie "

Obiekt położony jest w odległości 1,3 km na północ od Tarnowa, po obu stronach drogi do Szadzka. Przedmiotem ochrony jest śródleśne torfowisko ze sztucznie

spiętrzoną lustrem wody, fragmenty zalanych olsów z cennymi zbiorowiskami roślinnymi i stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt.

R2 "Wąwóz koło Suchanówka"

Obiekt położony jest na południe od drogi Suchanówko - Nosowo, w dolinie dopływu Iny. Przedmiotem ochrony jest kompleks cennych biotopów w dolinie strumienia - łąki wysiękowe, ziołorośla, olsy i łągi źródłiskowe, lasy gradowe, liczne osobliwości florystyczne i interesująca ichtiofauna.

R3 "Nosowo"

Obiekt położony jest na zboczu doliny Iny i w jej strefie krawędziowej, na południe od Nosowa. Przedmiotem ochrony jest zbocze doliny Iny z aktywnymi wypływami i wysiękami źródłiskowymi, łągi źródłiskowe, ziołorośla, szuwary, torfowiska źródłiskowe, liczne osobliwości flory styczne.

R4 "Wapnica"

Obiekt położony jest na zboczach doliny Iny, na południe od Wapnicy. Przedmiotem ochrony jest kompleks cennych biotopów - od muraw ciepłolubnych i czyżni poprzez lasy gradowe i łąkowe do olsów źródłiskowych. Liczne stanowiska cennych gatunków flory, drzewa pomnikowe.

R5 "Dolina Iny koło Sicka"

Obiekt położony jest w dolinie Iny, na południe od Sicka, wzdłuż południowo - wschodniej granicy gm. Suchań. Przedmiotem ochrony jest kompleks cennych biotopów - naturalne lasy bagienne, torfowiska zalewowe i źródłiskowe, liczne stanowiska cennych gatunków flory oraz miejsca bytowania wielu ginących i zagrożonych gatunków ptaków, także miejsca żerowania chronionych ptaków drapieżnych.

Zalecenia:

Na przedstawionych obszarach należy zachować stan równowagi biocenotycznej, nie naruszać istniejących stosunków wodnych, nie zmieniać dotychczasowego sposobu użytkowania, chronić przed zanieczyszczeniem, zabezpieczyć przed niekontrolowaną antropopresją. W odniesieniu do obiektu R1 "Olsy tarnowskie" należy ograniczyć gospodarkę leśną w bezpośrednim otoczeniu i sąsiadującym lasom nadać status lasów wodochronnych.

Skomplikowana procedura powołania rezerwatu jak również długi tok tworzenia planu ochrony skłania do wskazania na możliwości powołania na omawianych terenach użytków ekologicznych i docelowo należy prowadzić prace na rzecz przekształcenia ich w rezerwaty.

Użytki ekologiczne

UE1 "Jezioro Sierakowskie"

Obiekt znajduje się w północno - wschodniej części gminy, w zlewni Reczycy, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje jez. Sierakowskie z otaczającą je od południa brzeziną bagienną.

Przedmiotem ochrony jest cenna biocenoza z roślinnością wodną, nadbrzeżnymi zbiorowiskami roślinnymi, torfowisko z brzeziną bagienną, liczne stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt. Przed wojną jez. Sierakowskie i przylegające od południa tereny leśne na torfowisku, o łącznej powierzchni 160 ha, objęte były ochroną jako rezerwat przyrody. Po wojnie nie odtworzono tej formy ochrony.

* Z powodu istniejącego zagospodarowania rekreacyjnego części obszaru obiektami rekreacyjno-wypoczynkowymi oraz z uwagi na atrakcyjne walory tego terenu

odpowiadające zapotrzebowaniom społecznym, mogą pojawić się (lub pogłębić istniejące) konflikty pomiędzy ochroną środowiska a funkcjami użytkowymi.

UE2 "Torfowiska śródleśne koło Tarnowa"

Obiekt znajduje się w kompleksie leśnym, w odległości 2 km na północny -zachód od Tarnowa.

Przedmiotem ochrony są cenne stanowiska florystyczne (torfowisko z roślinnością bagienną i łągową) oraz ważna ostoja zwierzyny ([m.in. miejsca łągowe ptaków).

UE3 "Jezioro Grzybieniove "

Obiekt znajduje się w odległości 2,5 km na północ od Słodkowa, po lewej stronie drogi do Sulina (jez. Słodkówko).

Przedmiotem ochrony jest zarastające, eutroficzne jezioro z torfowiskami, szuwarami i bagiennymi lasami. Jest to cenne stanowisko florystyczne i ostoja ptaków.

UE4 "Torfowiska koło Słodkowa "

Obiekt znajduje się w odległości 1 km na północ od Słodkowa, po prawej stronie drogi do Sulina (jez. Słodkowo).

Przedmiotem ochrony są cenne stanowiska florystyczno - faunistyczne na zarastających torfowiskach mszarnych z oczkami wodnymi. Miejsce łągowe ptaków i ważne miejsce rozrodu płazów.

UE5 "Żabie oczka"

Obiekt znajduje się na południe od drogi Suchań - Krępiel, w odległości 2 km na północny - wschód od Żukowa.

Przedmiotem ochrony są śródpolne oczka wodne z cennymi stanowiskami awifauny.

UE6 "Oz koło Sadłowa"

Obiekt znajduje się w odległości 0,5 km na południowy - zachód od Sadłowa.

Przedmiotem ochrony jest wał ozowy i przylegająca łąka ze stawem, z cennymi stanowiskami florystyczno - faunistycznymi. Rzadkie gatunki flory muraw i miejsca łągowe wielu gatunków rzadkich ptaków.

UE7 "Jezioro Sicko"

Obiekt znajduje się na południe od rynny jez. Wapnickiego. Obejmuje jez. Sicko oraz tereny przylegające od zachodu i południa. Przedmiotem ochrony jest jez. Sicko i zespół mniejszych jeziorek oraz otaczające je nieużytki, z bogatą i zróżnicowaną awifauną, rzadkimi gatunkami flory, ważnym miejscem rozrodu płazów. Jedyne w gminie jezioro mezotroficzne z żywym torfowiskiem.

UE8 "Łąki brudzewickie"

Obiekt znajduje się w dolinie dopływu Reczycy, pomiędzy Brudzewicami i Słodkówkiem.

Przedmiotem ochrony jest kompleks silnie podtopionych łąk, miejscami turzycowisk, z interesującą awifauną.

Zalecenia:

Na przedstawionych obszarach należy zachować stan równowagi biocenotycznej, nie zmieniać stosunków wodnych, zachować wszelkie zadrzewienia i zakrzewienia w strefie otaczającej proponowane użytki ekologiczne, chronić przed zanieczyszczeniem i degradacją, w tym przed eksploatacją torfu, nie zmieniać dotychczasowego sposobu użytkowania. Na łąkach w UE6 "Oz koło Sadłowa" i UE8 "Łąki brudzewickie" należy prowadzić gospodarkę ekstensywną. Wszystkie użytki są miejscami bytowania różnych gatunków fauny, zwłaszcza ptactwa wodno -

błotnego. Należy zachować zróżnicowany charakter ich siedlisk, zarówno ze względu na znaczenie ekologiczne, jak i walory krajobrazowe.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

ZPK1 "Dolina Reczycy"

Zespół obejmuje całą dolinę rzeki Reczycy, do ujścia do Iny. Przedmiotem ochrony jest dolina naturalnego strumienia z kompleksem biotopów wysiękowych łąk, łągów i zbiorowisk roślinności bagiennej, z licznymi stanowiskami roślin chronionych oraz miejsca tarliskowe troci i miejsca bytowania innych cennych gatunków ichtiofauny. Cały ekosystem posiada duże walory krajobrazowe i biocenotyczne.

Zalecenia:

J.w. odnoszące się do użytków ekologicznych oraz uporządkować gospodarkę wodno - ściekową i poprawić stan jakości wód, zagospodarowanie rekreacyjno - turystyczne realizować w sposób niezakłócający równowagi przyrodniczej ekosystemu, nie dopuszczać do zainwestowania naruszającego walory krajobrazowe i kulturowe zespołu.

ZPK2 "Lasy bukowe koło Suchania"

Zespół obejmuje część kompleksu leśnego, znajdującego się po obu stronach drogi Suchań - Piasecznik.

Przedmiotem ochrony jest kompleks leśny starodrzewu bukowego w wieku ponad 120 lat z bogatą awifauną, potencjalnymi miejscami gniazdowania ptaków drapieżnych, licznymi stanowiskami roślin chronionych oraz pomnikowymi okazami drzew. Zespół stanowi obszar cenny krajobrazowo i przyrodniczo, o wysokich walorach florystycznych i faunistycznych.

Zalecenia:

Zachować trwałość zasobów leśnych, ograniczyć gospodarkę leśną - uznać kompleks leśny za lasy ochronne [strefa zagrożenia erozją], chronić przed dewastacją zagospodarowanie rekreacyjno - turystyczne realizować w sposób niezagrażający ekosystemowi leśnemu, nie dopuszczać do zainwestowania naruszającego walory krajobrazowe i kulturowe zespołu.

Pomniki przyrody P 1-51

Proponuje się objąć tą formą ochrony 43 pojedyncze drzewa i grupy drzew oraz 8 alei, tj. łącznie 51 obiektów przyrodniczych.

Symbol na mapie	Nazwa obiektu	obwód pnia w pierśnicy (cm)	Lokalizacja
1	2	3	4
P1	dąb szypułkowy	385	Brudzewice, przy kościele
P2	lipa drobnolistna	295	Słodkówko, przy kościele
P3	świerk pospolity		Słodkowo, cmentarz
P4	3 lipy holenderskie	275 - 300	Słodkowo, przy kościele
P5	kasztanowiec zwyczajny	300	Słodkowo, skrzyżowanie dróg w południowej części wsi
P6	2 dęby szypułkowe	245,275	przy drodze Słodkowo - Sulino
P7	3 dęby szypułkowe		przy drodze Tarnowo - Odargowo
P8	dąb szypułkowy	275	oddz. leśny 666, na NE od Modrzewa, nad Reczycą
P9 -11	2 lipy drobnolistne, 5 kasztanowców zwyczajnych,	300,255	Modrzewo, przy kościele

	dąb szypułkowy	300 - 250 335	
P12	4 lipy drobnolistne	300 - 250	Modrzewo, cmentarz
P13	3 lipy drobnolistne	300	Modrzewo, koło cmentarza [prywatna posesja]
P14	5 dębów szypułkowych	360 - 250	Modrzewo, przy drodze polnej do Nosowa
P1 5	dąb szypułkowy	300	Modrzewo, przy drodze do Tarnowa
P16-17	jesion wyniosły, klon srebrzysty	280 260	Suchań, przy mostku na Re- czycy, Suchań, koło młyna
P18	dąb szypułkowy	300	Suchań, przy ujęciu wody
P19 - 24	dąb szypułkowy, dąb szypułkowy, dąb szypułkowy, dąb szypułkowy, klon zwyczajny, robinia akacja	350 270 325 280 300 210	Suchań, koło cmentarza, Suchań, cmentarz, Suchań, cmentarz, Suchań, cmentarz, Suchań, cmentarz, Suchań, cmentarz
P25 - 27	wiąz pospolity, buk zwyczajny, 2 dęby szypułkowe	245 390 340, 400	oddz. leśny 701, po lewej stronie drogi Suchań - Pia- secznik
P28 - 30	jesiony wyniosłe, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna	315-285 350 323	po prawej stronie drogi Su- chań - Piasecznik
P31	lipa drobnolistna	300	oddz. leśny 701, skraj lasu nad doliną Iny, po prawej stronie drogi Suchań - Piasecznik
P32	dąb szypułkowy	300	oddz. leśny 701, skraj lasu nad doliną Iny, po prawej stronie drogi Suchań - Piasecznik
P33	dąb szypułkowy	300	Żukowo, przy drodze polnej w kierunku doliny Iny
P34	dąb szypułkowy	445	Sadłowo, przy kościele
P35 - 37	klon zwyczajny, dąb szypułkowy, wiąz szypułkowy	260 300 300	Suchanówek, przy ruinach pałacu, Suchanówek, przy kościele, Suchanówek, przy kościele
P38	dąb szypułkowy	340	dolina strumienia na NE od Nosowa [prop. R2]
P39	dąb szypułkowy	345	Nosowo
P40	świerk pospolity	260	Wapnica n/Iną
P41	dąb szypułkowy	350	oddz. leśny 998g, skraj lasu nad doliną Iny, na S od Wap- nicy
P42	3 topole czarne	400 - 445	oddz. leśny 995, skraj lasu nad doliną Iny, na S od Wapnicy
P43	2 dęby szypułkowe	340,330	oddz. leśny 995, skraj lasu nad doliną Iny, na S od Wapnicy
P44	aleja kasztanowców		Żukowo, SE część wsi
P45	aleja topoli czarnych		droga polna nad doliną Iny, na SE od Żukowa
P46	aleja: kasztanowce, klony, jesiony, jawory		Suchań, droga polna przy ujęciu wody
P47	aleja: brzozy, jawory, topole		kol. Suchań - Suchanówko
P48	aleja kasztanowców		droga polna Modrzewo - kol. Modrzewo
P49	aleja dębowo - topolowa		droga polna Modrzewo - Sierakowo
P50	aleja brzozowo - dębowa		droga polna Modrzewo - No- sowo
P51	aleja topoli czarnych		Wapnica - Ognica

Miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych strefowo

Proponowaną strefą ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych objęto fragment kompleksu leśnego, znajdującego się na północ od Modrzewa, pomiędzy Reczycą a drogą Tarnowo - Szadzko, ze względu na bytowanie co najmniej jednej pary lęgowej ptaków drapieżnych. Na takich obszarach obowiązuje zakaz dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenia robót melioracyjnych, wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac, mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

Obszary chronionego krajobrazu OCK 1-2

OCK 1 "Dolina Iny"

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje całą dolinę Iny w granicach gm. Suchań oraz fragmenty wysoczyzny w strefie krawędziowej doliny. W granicach obszaru znajdują się cenne przyrodniczo i krajobrazowo, zróżnicowane ekosystemy, m.in. koryto Iny z licznymi starorzeczami, łąki i torfowiska dolinne, lasy i zarośla lęgowe, doliny strumieni wpływających do Iny, jeziora i oczka wodne oraz lasy na wysoczyźnie. Najatrakcyjniejsze krajobrazowo są odcinki wysoczyzny, od wschodniej granicy gminy do Sadłowa, gdzie procesy akumulacyjne, erozyjne i denudacyjne wytworzyły ciekawe formy morfologiczne na zboczach doliny Iny i u ich podstawy oraz na wierzchołkach.

0 bogactwie walorów florystycznych, faunistycznych i fizjocenotycznych, świadczą liczne propozycje objęcia szczególnie wartościowych obiektów przyrodniczych, różnymi formami ochrony: 4 rezerваты przyrody - "Wąwóz koło Suchanówka" - R2, "Nosowo" - R3, "Wapnica" - R4 i "Dolina Iny koło Sieka" - R5; 2 zespoły przyrodniczo - krajobrazowe: "Dolina Reczycy" - ZRK1 [fragment] i "Lasy bukowe koło Suchania" - ZPK2; 2 użytki ekologiczne: "Oz koło Sadłowa" - UE6 i "Jezioro Sicko" - UE7; kilkanaście pomników przyrody. OCK "Dolina Iny" w gm. Suchań jest częścią obszaru chronionego krajobrazu, proponowanego również w sąsiednich gminach leżących wzdłuż rzeki.

OCK 2 „Ozy sierakowskie - Dolina Pęczynki”

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje północną część gminy, wzdłuż doliny cieku wypływającego z jez. Sierakowskiego (dopływ Reczycy) i doliny cieku - dopływu Pęczynki oraz jez. Sierakowskie z otoczeniem. W granicach obszaru leżą wyróżniające się w krajobrazie pasma zalesionych wałów ozowych, rozciągających się równoleżnikowo wzdłuż dolin obu cieków, rozdzielonych na północ od Modrzewa rynnową doliną Reczycy oraz południkowo, na wschód od drogi Wapnica - Ognica. W dolinach cieków znajdują się zróżnicowane ekosystemy: bagna, lasy bagienne, łąki i pastwiska oraz torfowiska, które wraz z jez. Sierakowskim i jego otoczeniem stanowią ważne miejsca bytowania różnych gatunków fauny i występowania cennych stanowisk flory.

W granicach obszaru znajdują się liczne obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony jako: rezerwat przyrody „Olsy tarnowskie” – R 1; użytki ekologiczne – „Jezioro Sierakowskie” - UE1 i „Torfowiska śródleśne koło Tarnowa” - UE2; zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Dolina Reczycy” – ZPK 1 [fragment]; strefa ochrony miejsc rozrodu i regularnego występowania zwierząt gatunków chronionych; pomniki przyrody. OCK „Ozy sierakowskie - Dolina Pęczynki” łączy się w kierunku zachodnim z obszarami chronionego krajobrazu, proponowanymi w dolinie Pęczynki i Krąpieli w sąsiednich gminach. W części zachodniej obszaru proponuje się opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W granicach obszaru wskazane będą formy użytkowania terenu, z założeniem kontynuacji dotychczasowego wykorzystania

(funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa) przy założeniu nie powodowania zakłóceń równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Obszary chronionego krajobrazu są to wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody, niewykluczające działalności człowieka na obszarze chronionym i niestwarzające przeciwwskazań w kontynuowaniu dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, o ile nie powoduje to zakłócenia równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu stwarzają możliwość ochrony krajobrazu na dużym obszarze, stanowią osłonę ekologiczną obszarów chronionych znajdujących się wewnątrz oraz tworzą powiązania pomiędzy obszarami chronionymi w krajowym systemie obszarów chronionych. Ważnym łącznikiem pomiędzy obszarami chronionymi gminy Suchań są korytarze ekologiczne dolin rzecznych oraz obszary przyrodniczo cenne, wskazane do zachowania i ochrony, ważne do utrwalenia bioróżnorodności flory i fauny oraz walorów krajobrazowych.

2.2 Środowisko kulturowe.

Podstawy prawne ochrony:

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z dnia 11 września 2003 r.),
- Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego, La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz. U. nr 120/96 poz. 564),
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji. (Dz. U. nr 32/76 poz. 190),
- Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. nr 114 poz. 492 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. Nr 62 poz.627 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz.1126 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. nr 115 poz. 741 z dnia 29.09.1997 r. z późniejszymi zmianami).

Przedmiot o zakres ochrony:

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków. Określa także zakres działań administracji publicznej w przedmiocie ochrony zabytków, warunki i zasady opieki nad zabytkami sprawowanymi przez ich właścicieli lub posiadaczy. Precyzuje formy i sposoby ochrony zabytków, w tym problematykę ochronną realizowaną w trybie sporządzania różnego typu opracowań planistycznych, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 18, art. 19, art. 20 ustawy). Ustawa określa obowiązki samorządu terytorialnego, który prowadzi gminną ewidencję zabytków oraz na jej podstawie sporządza gminny program opieki nad zabytkami, a także może ustanowić Park Kulturowy.

2.2.1 Zabytki budownictwa, architektury, układów przestrzennych.

Zasoby dóbr kultury materialnej

Na terenie gminy Suchań znajdują się liczne obszary i obiekty o walorach zabytkowych objętych ochroną konserwatorską lub wymagających ochrony.

Są to:

- zabytkowa architektura sakralna reprezentowana przez kościoły we wsiach: Brudzewice, Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko, Wapnica, Żukowo i w mieście Suchań,
- historyczne rozplanowanie układu wsi Słodkówko, Słodkowo, Tanowo, Modrzewo, Nosowo, Suchanówko, Sadłowo, Żukowo i w mieście Suchań,
- wartościowe zespoły tradycyjnej zabudowy we wsiach: Słodkowo, Modrzewo, Nosowo, Suchanówko, Sadłowo i na terenie miasta Suchania,
- relikty zamku w Wapnicy,
- cmentarze we wsiach Brudzewice, Słodkowo, Słodkówko, Tarnowo, Modrzewo, Wapnica, Nosowo, Suchanówko, Sadłowo, Żukowo, kol. Suchanki i w mieście Suchaniu.

Do najbardziej wartościowych wsi pod względem układu przestrzennego i ilości obiektów o dużych walorach kulturowych należą wsie: Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko, oraz układ przestrzenny miasta Suchania w rejonie nawsia i rynku.

Do głównych zagrożeń w odniesieniu do krajobrazu kulturowego wsi należą:

- niekontrolowana modernizacja zabudowy budynków mieszkalnych,
- nowopowstająca zabudowa wsi, wznoszona w formach obcych dla architektury lokalnej,
- inwestycje wznoszone w formie agresywnej w stosunku do historycznego krajobrazu wsi,
- długoletnie zaniedbania w dziedzinie utrzymania istniejących, wartościowych obiektów zabytkowych.

Zasady i formy ochrony

Obiekty wpisane do rejestru zabytków występują w miejscowościach:

• Suchań	- kościół - nr rejestru 291, - młyn - nr rejestru 143,
• Suchanówko	- kościół, cmentarz przykościelny – nr rejestru 1191, - młyn wodny – nr rejestru 778,
• Nosowo	- kościół - nr rejestru 1071,
• Sadłowo	- kościół - nr rejestru 479,
• Słodkowo	- kościół - nr rejestru 539,
• Słodkówko	- kościół - nr rejestru 482,
• Wapnica	- kościół - nr rejestru 541
• Żukowo	- kościół - nr rejestru 363.

W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków wszelkie działania inwestycyjne (wykonywanie wszelkich prac budowlanych, remontowanie, modernizacja, nadbudowa, rozbudowa, wymiana stolarki i pokrycia dachowego, prace ziemne, ogradzanie, podział działki, wycinka drzew i zmiana sposobu użytkowania obiektu oraz terenu) mogą się odbywać przy uwzględnieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów szczególnych i po uzyskaniu stosownego zezwolenia organu właściwego ds. ochrony zabytków.

Od właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych wymagana jest dbałość, o właściwy stan estetyczny otoczenia obiektów i obszarów zabytkowych w tym: zieleni, małej architektury (ogrodzenia, nawierzchnie, oświetlenie).

Władze gminy w ramach dbałości o ład przestrzenny wykażą dbałość o stan zagospodarowania terenów sąsiadujących z obiektami zabytkowymi.

Zagospodarowanie cmentarzy powinno być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją i waloryzacją form zagospodarowania i zieleni oraz uzyskaniem wytycznych od organu ds. ochrony zabytków.

Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz wskazane do objęcia strefą „W I” ochrony stanowisk archeologicznych, stanowią rezerwy kulturowe, na których wszelkie prace oraz użytkowanie gruntów wymaga zgody organu ds. ochrony zabytków.

Warunki ochrony:

- trwałe zachowanie obiektu wpisanego do rejestru zabytków;
- utrzymanie otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem (np. cmentarza w otoczeniu kościoła);
- uzgadnianie z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich zmian w obiekcie zabytkowym;
- prowadzenie wszelkich inwestycji jedynie za zgodą wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Obiekty proponowane do wpisu do rejestru zabytków:

- Suchań: - ogrodzenie dawnego cmentarza z przykościelnymi bramkami,
- budynki mieszkalne: Boczna 3, Młyńska 17 (k. młyńska),
Pomorska 27, 40 i 46; Rynek 3,
- zabudowania młyńska przy ul. Młyńskiej 19,
- willa (obecnie przychodnia) ul. Pomorska 2;
- Brudzewice: - kościół, mur kościelny z 2 bramkami, dzwonnica, chrzcielnica
gotycka przy wejściu do kościoła,
- Modrzewo - kościół, dzwonnica drewniana,
- Nosowo - mur kościelny z 2 bramkami,
- Sadłowo - mur kościelny z 2 bramkami,
- Słodkówko - mur kościelny z bramkami,
- Tarnowo - kolejowa wieża wodna przy stacji PKP,
- Wapnica - relikty zamku,
- Żukowo - mur kościelny z bramkami.

W odniesieniu do obiektów wytypowanych do wpisu do rejestru zabytków ochronie podlega:

- forma architektoniczna obiektu we wszystkich jej elementach (wysokość, forma dachu, kompozycja elewacji wraz z detalem architektonicznym i stolarką, materiał budowlany);
- funkcja obiektu, której ewentualna zmiana wymaga zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej:

- Suchań:
  - ulica Boczna nr 3 - budynek gospodarczy,
  - ulica Kard. A. Hłonda:
    - nr 4 - bud. mieszkalny i bud. gospodarczy,
    - nr 5 - bud. mieszkalny i przyległy doń bud. gospodarczy z przejazdem,
    - nr 12 - plebania,
    - nr 16 -18 - bud. mieszkalny dwurodzinny z przejazdem bramnym,
    - nr 20 - bud. mieszkalny,
    - nr 21 - remiza strażacka,
    - nr 23 - kamienica 2-kond. z przylegającym bud. gospodarczym z przejazdem,
    - nr 32 - bud. mieszkalny z częścią gospodarczą i przejazdem bramnym,

- nr 32 - bud. gospodarczy z przejazdem,
- nr 37 - bud. mieszkalny,
- nr 39 - bud. mieszkalny,
- nr 57 - bud. mieszkalny z przejazdem,
- nr 59 - bud. mieszkalny,
- nr 65 A-B - szkoła, ob. mieszkalny,
- nr 67 - bud. mieszkalny z przejazdem,
- nr 69 - bud. mieszkalny,
- nr 71 - dwa budynki gospodarcze,
- ulica Młyńska:
  - nr 1 - bud. mieszkalny,
  - nr 2 - bud. mieszkalny,
  - nr 3 - bud. mieszkalny ze sklepem,
  - nr 8 - kamienica 2-kondygnacyjna,
  - nr 8 bud. gospodarczy z przejazdem,
  - nr 35 - bud. stacji energetycznej,
- ulica Pomorska:
  - nr 4 - kamienica
  - nr 14 - bud. mieszkalny
  - nr 18 - bud. mieszkalny,
  - nr 19/21 - bud. mieszkalny dwurodzinny,
  - nr 22 - bud. mieszkalny,
  - nr 26 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 30 - bud. mieszkalny,
  - nr 33 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 34 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 38 - bud. mieszkalny,
  - nr 39 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 42 - bud. mieszkalny,
  - nr 43 - kamienica ob. poczta,
  - nr 44 - kamienica z przejazdem,
  - nr 48/50 - bud. mieszkalny 2-rodzinny z przejazdem,
  - nr 49 - bud. mieszkalny,
  - nr 51 - kamienica,
  - nr 52/54 - bud. mieszkalny,
  - nr 58 - bud. mieszkalny,
  - nr 60 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 62 - bud. mieszkalny,
  - nr 61/63 - bud. mieszkalny ze sklepem,
  - nr 66 - bud. mieszkalny ze sklepem,
  - nr 68 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 69 - bud. mieszkalny z przejazdem,
  - nr 70 - kamienica,
  - między nr 70 i 72 - dwuprzjazdowy łącznik,
  - nr 72 - hotel z restauracją, ob. Urząd Gminy,
  - nr 80 - zespół zabudowań d. browaru,
  - nr 82 - bud. mieszkalny "z bud. gospodarczym z przejazdem,
  - nr 84 - bud. mieszkalny dwurodzinny,
  - między nr 84 i 86 - bud. gospodarczy z przejazdem,
  - nr 86 - bud. mieszkalny,
  - nr 88 - bud. mieszkalny,
  - nr 99 - zagroda z bud. mieszkalnym i stodołą,
- Rynek - nr 4 - bud. mieszkalny, nr 5 - bud. mieszkalny,
- ulica Strzelecka - nr 1 - bud. Mieszkalny;

- Brudzewice:
  - budynki mieszkalne nr: 9, 10, 13, 16, 28, 31, 69, 71, 80, 81, 84, 86, 89, 93, 94, 96,
  - bud. inwentarsko-magazynowy nr 25;
- Modrzewo:
  - mur kościelny z bramką;
  - młyn przy nr 8;
  - zagroda nr 2a: budynek mieszkalny, stodoła, budynek gospodarczy,
  - budynki mieszkalne: 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 14, 21,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 13, 23, 26;
- Nosowo:
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 16, 21, 27,
  - budynki mieszkalne nr: 14,15, 18, 24, 25, 26, 29, 34, 35, 37;
  - budynki gospodarcze nr: 26,29, 33,
  - ogrodzenia frontów gospodarstw nr: 5, 20, 21, 29, 33;
  - pastorówka, obecnie budynek usługowy nr 12;
- Sadłowo:
  - remiza;
  - budynki mieszkalne nr: 2, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 18, 23, 26, 28, 29, 32, 35, 37, 39, 42,44, 45,51;
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 16,25;
- Słodkowo:
  - mur kościelny,
  - budynki mieszkalne nr: 2, 3, 13, 14, 14/1, 15A, 21, 23, 24, 29, 30,31, 38,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 6, 8, 32, 33, 36,
  - budynki gospodarcze nr: 19, 21,
  - ogrodzenia frontów zagród nr: 2, 3, 19,21, 36;
- Słodkówko:
  - remiza;
  - budynki mieszkalne nr: 2,6, 7, 9, 13, 15,17, 21, 22,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 10, 12,
  - budynki gospodarcze nr: 13, 17, 21;
- Suchanówko:
  - mur kościelny;
  - pomnik poległym w 1914-1919;
  - kapliczka;
  - młyn -Zastawie;
  - świetlica nr 64;
  - budynki mieszkalne nr: 7, 13, 14, 15,22, 23, 25, 32, 37, 39, 42, 46, 48, 49, 53, 58, 65,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 27,28, 57,
  - budynki gospodarcze nr: 38 (stodoła), 48, 49;
- Tarnowo:
  - kuźnia przy nr 51,
  - remiza,
  - spichlerz,
  - budynki mieszkalne nr:3,4, 7,11,18,29,30,44, 47,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 14 i 33,
  - budynki gospodarcze nr: 11;

- Wapnica:
  - zagroda nr 66: bud. mieszkalny, bud. gospodarczy, brama,
  - zagroda nr 75: bud. mieszkalny bud. inwentarski, stodoła brama;
- Żukowo:
  - budynki mieszkalne nr. 4, 8, 11, 15,18,23, 24, 24, 41, 44,48,
  - budynki mieszkalno-gospodarcze nr: 13, 42, 53,
  - budynek mieszkalny z przejazdem nr 39,
  - dwór nr 35, -kuźnia k/nr 68;
- Kolonia Suchanki:
  - zabudowa i układ dwóch zagród: nr 5 i 6.

Ochronie podlega:

- ukształtowanie bryły obiektu: gabaryty wysokościowe, kształt dachu,
- zasadnicze podziały i charakterystyczny detal architektoniczny elewacji,
- forma frontowej stolarki okiennej i drzwiowej.

Warunki ochrony:

- obowiązuje utrzymanie tradycyjnej formy architektonicznej wyżej wymienionych elementów,
- wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (przy wymianach zniszczonych elementów budowlanych),
- wszelkie prace remontowo-budowlane, mające wpływ na zewnętrzną formę obiektu wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Szczecinie),
- w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu (po wystawieniu orzeczenia o jego złym stanie technicznym) należy opracować dokumentację budowlaną i fotograficzną i jeden egzemplarz przekazać do archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Szczecinie).

W odniesieniu do układów przestrzennych proponuje się wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujących stref ochrony konserwatorskiej:

- Strefa „A” ścisłej ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów – obszar uznany za szczególnie ważny, jako materialne świadectwo historii miejscowości – w miejscowościach:
  - Suchań - układ przestrzenny wokół wrzeciona nawsia i rynku,
  - Brudzewice - parcela kościelna,

Ochronie podlega:

- historyczna kompozycja układu przestrzennego, w tym tradycyjne rozplanowanie zabudowy,
- istniejąca zabytkowa zabudowa i inne elementy zagospodarowania (starodrzew, mała architektura),

Warunki ochrony:

- obowiązuje trwałe zachowanie historycznego układu przestrzennego we wszystkich jego elementach,
- usunięcie elementów dysharmonizujących,
- wszelka działalność wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w trybie określonym przez Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11.01.1994 r. w sprawie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac przy zabytkach).

- Strefa „B” ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów – w obrębie których zachowało się w dużym stopniu historycznie ukształtowane rozplanowanie i zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych – w miejscowościach:
  - Suchań: ochrona przestrzeni i zabudowy wokół rynku i nawsia,
  - Modrzewo: układ średniowiecznej wsi owalnicowej w jej obecnym kształcie przestrzennym z kościołem, zabudową, zielenią wysoką oraz cmentarzem ewangelickim,
  - Nosowo: historyczny układ wsi z kościołem, zespołem zabudowy tradycyjnej, zielenią, ochrona szpaleru lipowo - jesionowego usytuowanego przy wjeździe do wsi od strony ptn.,
  - Sadłowo: układ przestrzenny wsi wraz z kościołem, zespołem tradycyjnej zabudowy oraz zielenią wysoką,
  - Słodkowo: układ przestrzenny wsi owalnicowej z dobrze zachowanymi: kościołem, zespołem zabudowy historycznej i zielenią wysoką,
  - Słodkówko: historyczny układ przestrzenny wsi z zespołem zabudowy tradycyjnej,
  - Suchanówko: układ przestrzenny wsi owalnicowej z kościołem dominującym w jej centrum oraz zespołem tradycyjnej zabudowy chłopskiej; ochrona zagrody młyńskiej (dawne Zastawie),
  - Tarnowo: parcela kościelna wraz z dawnym cmentarzem przykościelnym; docelowo należy zaplanować odbudowę kościoła wg przekazów archiwalnych,
  - Wapnica: kościół z otoczeniem,
  - Żukowo: układ przestrzenny wsi owalnicowej z kościołem, zespołem zabudowy oraz zielenią przyuliczną.

W odniesieniu do Strefy „B” ochrony układów przestrzennych ochronie podlega:

- rozplanowanie ulic i placów (z uwzględnieniem możliwości ochrony nawierzchni),
- historycznie ukształtowane szerokości frontów parceli i działek siedliskowych,
- rozplanowanie zabudowy działek siedliskowych i charakterystycznego usytuowania budynku mieszkalnego,
- forma architektoniczna zabudowy,
- zieleń komponowana, jej układ i skład gatunkowy.

Warunki ochrony w strefie „B”:

- obowiązuje zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,
- obiekty dysharmonizujące powinny być docelowo usunięte lub przebudowane,
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy występujących w obrębie zabudowy,
- przy budowie nowych obiektów lub remontach dawnej zabudowy wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, przede wszystkim w pokryciach dachów,
- obowiązuje opiniowanie dokumentacji projektowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Szczecinie).

- Strefa „K” ochrony krajobrazu - obejmująca tereny związane z zespołem zabytkowym lub obszary ukształtowane w wyniku działalności człowieka – w szczególności tereny zieleni komponowanej (parki, cmentarze), których cechy fizjonomiczne nawiązują do tradycji historycznej, z nielicznymi oryginalnymi obiektami historycznego zagospodarowania terenu - w miejscowościach:
  - Suchań: ochrona terenu cmentarza ewangelickiego, czynnego jako cmentarz komunalny; zachowane ogrodzenie i starodrzew (dęby, lipy, świerki, modrzewie),
  - Brudzewice: ochrona ewangelickiego cmentarza - teren obecnie dziko zarośnięty, kamienne ogrodzenie w ruinie, zachowane relikty nagrobków,
  - Sadłowo: ochrona ewangelickiego cmentarza, obecnie cmentarza komunalnego, w granicach wyznaczonych szpalerem lipowym,
  - Słodkowo: ochrona cmentarza ewangelickiego, obecnie na części urządzono cmentarz komunalny, pozostała część dziko zakrzewiona z relikdami dawnych nagrobków,
  - Słodkówko: ochrona cmentarza ewangelickiego, obecnie teren dziko zarośnięty, nagrobki zniszczone, zachowane kamienne ogrodzenie i lipowe obsadzenia,
  - Kol. Suchanki: teren cmentarza XIX w. obecnie dziko zakrzewiony, mur w ruinie, nagrobki zdewastowane, groby rozkopane,
  - Suchanówko: ochrona terenu cmentarza ewangelickiego oraz zespołu zieleni, obecnie nagrobki usunięte, teren dziko zarośnięty,
  - Tarnowo: ochrona ewangelickiego cmentarza na krańcu wsi, obecnie teren dziko zarośnięty, zachowane żeliwne krzyże, kamienne ogrodzenie w ruinie i nieliczne starodrzewy (tuje, dęby),
  - Wapnica: ochrona terenu XIX w. cmentarza położonego na zachód od za budowy wsi, obecnie dziko zarośnięty, wewnątrz niedostępne,
  - Żukowo: ochrona dawnego cmentarza ewangelickiego, w części zagospodarowany jako cmentarz komunalny, pozostały relikty nagrobków oraz nieliczny starodrzew (lipy, dęby).

Ochronie podlega:

- historycznie ukształtowana granica parków i cmentarzy,
- kompozycja zieleni: rozplanowanie i skład gatunkowy,
- układ dróg i alejek w obrębie parków i cmentarzy,
- mała architektura: ogrodzenia i bramy,
- nagrobki, krzyże, ogrodzenia kwater i inne zachowane elementy urządzenia cmentarzy.

Warunki ochrony w granicach strefy „K”:

- zachowanie historycznych granic i innych elementów w obrębie strefy,
- zakaz parcelacji i zabudowy zabytkowego założenia,
- obiekty kubaturowe na terenie parków mogą być lokalizowane tylko w miejscu dawnej zabudowy, wkomponowane w układ założenia,
- tereny dawnych, nieużytkowanych cmentarzy należy uporządkować, a zachowane zabytki zabezpieczyć,
- wszelkie prace renowacyjne, porządkowe, wycinki drzew wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Szczecinie).

- Strefa E ochrony ekspozycji - obejmująca obszary ekspozycji sylwety zabytkowego układu przestrzennego lub jego fragmentu, na których ogranicza się możliwość lokalizacji zabudowy i wprowadzania zadrzewień, ochronie podlega teren stanowiący zabezpieczenie widoku na sylwetę zabudowy i dominanty.

Warunki ochrony:

- wyłączenie terenu spod wszelkiej zabudowy zakłócającej wygląd na sylwetę miejscowości lub jej fragmentu,
- uzgadnianie z organem ds. ochrony zabytków zasady zabudowy i zagospodarowania terenu, a w szczególności opiniowanie przez WKZ wszelkich obiektów o wysokości przekraczającej wysokość istniejącego drzewostanu w sąsiedztwie planowanej zabudowy w strefie „E”.

Ze względu na stosunkowo dobrze zachowane historyczne formy architektoniczne zabudowy i wartość zabytkową oraz w celu ograniczenia dewaloryzacji zabudowy postuluje się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących miejscowości:

- Suchań z programem ochrony i rewaloryzacji zabudowy i układu przestrzennego, opracowaniem szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz rozpoznanie archeologiczne lokalizacji komturii - zamku joannitów w Suchaniu,
- Modrzewo wraz ze szczegółowymi wytycznymi do rewaloryzacji układu przestrzennego i szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; wraz z opracowaniem projektu budynku mieszkalnego i zagospodarowania działki opartego na wzorach lokalnych.
- Nosowo wraz z terenem posadowienia młyna w Nosówku (z funkcjami rekreacyjnymi) i szczegółowymi wytycznymi do rewaloryzacji układu przestrzennego na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; wraz z opracowaniem projektu budynku mieszkalnego i zagospodarowania działki opartego na wzorach lokalnych,
- Sadłowo wraz z programem rewaloryzacji,
- Słodkowo wraz ze szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- Słodkówko wraz z programem ochrony i rewaloryzacji,
- Suchanówko ze szczegółowymi wytycznymi do rewaloryzacji układu przestrzennego na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; wraz z opracowaniem projektu budynku mieszkalnego i zagospodarowania działki opartego na wzorach lokalnych.

Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie projektowanych wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia.

2.2.2 Warunki ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

Celem ochrony zabytków archeologicznych jest zachowanie zewidencjonowanych zabytków archeologicznych w stanie niezmienionym, ich zabezpieczenie w celu umożliwienia prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych oraz prawne uregulowanie sposobu zgłaszania i wykonywania prac ziemnych na terenach, na których stwierdzono w ramach badań AZP ślady dawnego osadnictwa

- I. Warunki ochrony konserwatorskiej określają stanowiska objęte ochroną, zakres ochrony oraz sposób użytkowania dóbr kultury, jakimi są stanowiska archeologiczne.
- II. Warunki ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązują:
  - 1) organy administracji rządowej;
  - 2) organy administracji samorządowej;
  - 3) służby komunalne;
  - 4) państwowe jednostki organizacyjne;
  - 5) samorządowe jednostki organizacyjne;
  - 6) osoby prawne;
  - 7) osoby fizyczne.
- III. Wymienieni w pkt. II zobowiązani są w stosunku do dóbr kultury do:
  - 1) zapewnienia im warunków trwałego zachowania, konserwacji, rekonstrukcji i odbudowy na zasadach naukowych;
  - 2) uzgadniania ze służbą konserwatorską, Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, założeń, projektów inwestycyjnych, planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
  - 3) uzyskania zezwolenia służby konserwatorskiej na wszelkie prace i roboty w obrębie granic stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych;
  - 4) zawiadomienia służby konserwatorskiej o wydarzeniach mogących mieć ujemny wpływ na stan zachowania stanowiska archeologicznego;
  - 5) zawiadomienia służby konserwatorskiej w ciągu jednego miesiąca o zmianie właściciela bądź użytkownika terenu objętego granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego;
  - 6) ujawnienia w księgach wieczystych na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisów do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.
- IV. Warunki ochrony konserwatorskiej winny być przestrzegane przy:
  - 1) stanowieniu praw miejscowych i przepisów gminnych;
  - 2) opracowywaniu planów realizacyjnych zagospodarowania przestrzennego;
  - 3) wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleniu na budowę;
  - 4) wydawaniu decyzji dot. gospodarki terenami i podziałów własnościowych;
  - 5) wydawaniu decyzji dot. sposobu użytkowania i eksploatacji terenu objętego ochroną konserwatorską.

Specyfika ochrony zabytków archeologicznych polega między innymi na ograniczeniu zbędnych działań inwestycyjnych na terenach zabytkowych. Traktując zabytki kultury materialnej jakimi są stanowiska archeologiczne za nieodłączny składnik krajobrazu, należy dążyć przede wszystkim do ich zachowania w środowisku, w którym powstały i spełniały niegdyś określone funkcje, a w najgorszym przypadku do przeprowadzenia interwencyjnych badań archeologicznych celem ich udokumentowania w źródłach naukowo-konserwatorskich.

Zasoby

Ogółem na terenie gminy Suchań zaewidencjonowano 236 stanowisk archeologicznych, w tym w ramach miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Ogółem	STAR	EK	EB/H	L/R	WS	ŚR
1.	Brudzewice	45	23	4	2	-	7	31
2.	Modrzewie	5	2	1	-	1	2	1
3.	Nosowo	23	14	5	-	-	-	19
4.	Sadłowo	10	4	1	1	-	5	6
5.	Sicko (w gr. gminy Suchań)	17	4	-	1	-	4	10
6.	Słodkowo	13	5	1	1	-	2	12
7.	Słodkówko	20	7	1	2	1	6	17
8.	Suchań	17	3	3	3	1	6	9
9.	Suchanówko	9	3	2	1	-	2	5
10.	Tarnowo	2	1	-	-	-	-	1
11.	Wapnica	31	11	1	2	1	16	19
12.	Żukowo	44	19	4	4	11	16	25
	Ogółem:	236	96	23	17	15	66	155

Legenda użytych skrótów:

STAR- starożytność;

EK - epoka kamienia;

EB/H - epoka brązu/ Halsztatt;

L/R - laten/okres wpływów rzymskich;

WS - wczesne średniowiecze;

ŚR - średniowiecze.

Wykaz stanowisk archeologicznych w ramach strefy „W.I” (pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną):

Miejscowość (obręb ewidencyjny)	Nr stanowiska w ewidencji PSOZ
Brudzewice	46 - kurhan ze starożytności
Suchanówko	1 - grodzisko wpisane do rejestru zabytków pod nr 721
Wapnica	1- grodzisko wczesnośredniowieczne wpisane do rejestru zabytków pod nr 587
Wapnica	2 - grodzisko wczesnośredniowieczne wpisane do rejestru zabytków pod nr 586

O b o w i ę z u j ą c e r y g o r y w s t r e f i e „W.I”:

- zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew itd.) poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków,
- zachowanie istniejącego układu topograficznego terenu.

Wykaz stanowisk archeologicznych w ramach strefy „W.II” (częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami):

Miejscowość (obręb ewidencyjny)	Nr stanowiska w ewidencji PSOZ
Brudzewice	18, 25, 34,
Nosowo	10,13,
Słodkowo	9
Słodkówko	8,

Suchań	1, 2,
Suchanówko	5,
Wapnica	28, 29,
Żukowo	4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 20, 21

O b o w i ą z u j ą c e r y g o r y w s t r e f i e „ W I I ”

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych w ramach strefy „W III” (ograniczonej ochrony konserwatorskiej, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych):

Miejscowość	Nr stanowiska w ewidencji PSOZ
Brudzewice	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 48,
Modrzewo	1, 2, 3, 4, 5,
Nosowo	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
Sadłowo	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 13,
Sicko	7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 23,
Śłodkowo	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13,
Śłodkówko	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 12,
Suchań	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,
Suchanówko	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8,
Tarnowo	1, 2,
Wapnica	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32,
Żukowo	7, 8, 10, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,

O b o w i ą z u j ą c e r y g o r y w s t r e f i e „ W I I I ” :

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

2.2.3 Założenia zieleni komponowanej.

Na terenie gminy nie występują parki dworskie. Założenia zieleni komponowanej związane były z cmentarzami oraz obsadzeniami ulic wiejskich i dróg łączących miejscowości. Te ostatnie zachowane szczątkowo, w większości wycięte. Stosunkowo dobrze zachowane obsadzenia wewnątrz wsi, tworzące istotny komponent pejzażu ulicy, występują w Modrzewiu, Nosowie i Sadłowie. W Suchaniu liczny starodrzew pozostał wokół placu rynkowego.

Cmentarze wiejskie, pierwotnie zakładane w otoczeniu kościoła, od XVIII wieku powstawały poza terenem zabudowanym, na obrzeżach wsi. Często były obsadzone na granicach szpalerami drzew i alejami dzielone na kwatery. Obecnie ewangelickie nekropolie są w znacznym stopniu zdewastowane lub użytkowane częściowo jako miejscowe cmentarze rzymskokatolickie. W większości nie zachowały się dawne nagrobki.

Cmentarze ewangelickie, niezależnie od stanu ich zachowania, podlegają ochronie jako miejsca pochówków miejscowej ludności. Tereny opuszczonych cmentarzy powinny być uporządkowane, wszystkie historyczne nekropolie należy odpowiednio oznaczyć.

2.2.4 Zabytki ruchome.

Dzieła sztuki i wyroby rzemiosła artystycznego stanowiące wyposażenie kościołów uległy ogromnym zniszczeniom w czasie II wojny światowej. Dlatego obecne wnętrza świątyń ozdabiają wyroby o średnich walorach zabytkowych (np. niekompletne ołtarze i ambony). W żadnym z kościołów nie zachowało się kompletne wyposażenie z czasu ich budowy. Najstarsze zabytki pochodzą z XVI w. i znajdują się w kościele w Słodkowie (renesansowa ambona i empora) oraz Suchania (ołtarz, ambona i chrzcielnica). W kilku kościołach zachowały się elementy wyposażenia barokowego ale większość posiada elektryczne obiekty XIX wieczne. Brak obiektów o wysokich walorach zabytkowych.

3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy.

W poprzednich rozdziałach szczegółowo omówiono zasady i formy ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego. W niniejszym rozdziale przedstawia się propozycje wykorzystania zasobów pod kątem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy z określeniem uwarunkowań wynikających z wzajemnych relacji zasobów i funkcji.

3.1 Struktura własności.

Na terenie Gminy Suchań reprezentowane są wszystkie formy własności nieruchomości, tj. własność państwowa, samorządowa, spółdzielcza i prywatna. Szczegółowa analiza władania gruntami wykazała, że na terenie gminy przeważają grunty będące własnością Skarbu Państwa – 57,8%. Grunty osób fizycznych stanowią 34,6%. Niewielki jest udział gruntów będących własnością gminy – 0,9%.

Struktura władania gruntami w Gminie Suchań wg ewidencji gruntów z 2007 r. przedstawia się następująco:

Forma własności	Obszar wiejski (pow. w ha)	Miasto (pow. w ha)	Łączna pow. gminy (w ha)	%
Grunty Skarbu Państwa	7.229	101	7.669	57,8
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	36	8	44	0,3
Grunty gminy	78	43	121	0,9
Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste	7	28	35	0,3
Grunty osób fizycznych	4.430	169	4.597	34,6
Grunty spółdzielni	288	---	288	2,2
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	17	---	17	0,1
Grunty powiatów i województw	14	1	15	0,1
Pozostałe grunty osób prawnych	494	---	494	3,7
RAZEM	12.930	350	13.280	100

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Suchań.

Nieruchomości osób fizycznych to w 97% użytki rolne wraz z gruntami ornymi, łąkami i zabudowaniami. 1% stanowią grunty leśne, 0,3% grunty pod wodami, 0,1% grunty zabudowane, resztę stanowią tereny różne.

Zasób nieruchomości stanowiący własność gminy to 156 ha. W gestii gminy pozostało 121 ha, z czego ponad 70% stanowią użytki rolne a reszta to tereny zabudowane i lasy. Pozostałe 35 ha własnych gruntów gmina przekazała w wieczyste użytkowanie (większość stanowią użytki rolne, głównie grunty orne).

Grunty Skarbu Państwa to nieruchomości stanowiące użytki rolne, lasy, drogi, tereny kolejowe oraz grunty pod wodami. Nieznaczna ich część – bo 0,6% została przekazana w wieczyste użytkowanie.

Spółdzielnie posiadają swoje grunty pod łąkami, wodami i lasami.

Grunty będące we władaniu kościołów i związków wyznaniowych w 88% stanowią grunty orne pozostałe 12% to grunty rolne zabudowane.

Na terenie gruntów należących do własności powiatów i województw 87% znajduje się pod drogami powiatowymi resztę stanowią grunty orne i pastwiska.

3.2 Rolnictwo.

Zasoby i ograniczenia

Typowo rolniczy charakter gminy Suchań warunkują dogodne warunki klimatyczne i glebowe jak również wysoki udział użytków rolnych w strukturze obszarowej gminy. Krajobraz gminy ma również typowy charakter rolniczy - decydują o tym pola uprawne poprzecinane siatką wiejskich dróg z wsiami o skupionej, jednorodnej zabudowie.

W gminie występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem powierzchni. Największy udział stanowią gospodarstwa niskotowarowe o powierzchni od 10 ha do 50 ha (49 %). Mała jest liczba gospodarstw ukierunkowanych specjalistycznie.

Warunki ekonomiczne oraz polityka rolna w coraz mniejszym stopniu zapewniają niskotowarowym gospodarstwom bez specjalizacji źródło utrzymania rodziny rolniczej. Jest to m.in. jeden z powodów słabej obecnie kondycji rolnictwa w gminie.

ROLNICTWO - UWARUNKOWANIA

Przydatność zasobów	Słabe strony	Skutki negatywne
<i>Zasoby przyrodnicze</i>		
1. Występowanie w gminie skomasowanego obszaru o charakterze rolniczym wokół wsi. 2. Wysoki udział użytków rolnych w strukturze gruntów. 3. Dogodne warunki glebowo-klimatyczne	1. Niewielki udział dodatkowych walorów przyrodniczych, poza rolniczych.	1. Dodatkowe trudności w znalezieniu dla gminy alternatyw uzupełniających funkcję rolniczą gminy.
<i>Zasoby materialne</i>		
1. Korzystne warunki transportowe - bliski, bezpośredni dojazd z poszczególnych wsi do drogi krajowej.	1. Niski poziom produkcji. 2. Mały udział gospodarstw typowo produkcyjnych w strukturze wszystkich gospodarstw. 3. Niska specjalizacja i podział pracy.	1. Niewykorzystane w pełni możliwości produkcyjne oraz organizacyjne. 2. Brak zakładów obsługujących rolnictwo.
<i>Zasoby społeczne</i>		
1. Wysoki udział sektora prywatnego.	1. Zubożenie gospodarstw rolnych. 2. Wysoki udział osób zatrudnionych w rolnictwie.	1. Duży udział gospodarstw małych nierentownych.

Kierunki rozwoju rolnictwa na terenie gminy

W obecnym warunkach gospodarczych typowa funkcja rolnicza na obszarach wiejskich musi być uzupełniana tzw. poza rolniczą działalnością. Ze względu na niski udział w gminie Suchań gospodarstw specjalistycznych tym bardziej powinna wystąpić w gminie dywersyfikacja zawodowa rolników.

Wsie typowo rolnicze będą zmuszone przejmować nowe funkcje, które spowodują odchodzenie ludzi od rolnictwa. Zadaniem gminy będzie stworzenie szans dla wielu

rolników, którzy nie wytrzymają konkurencji na rynku i będą zmuszeni podjąć dodatkową działalność lub podjąć pracę w innym poza rolniczym zawodzie. Obecnie tak szeroko kreowany, ale i niezbędny wielofunkcyjny rozwój wsi musi spowodować różnicowanie zawodów i zajęć na wsi, dzięki czemu następować będzie przechodzenie rolników od gospodarstwa do drobnej przedsiębiorczości, rzemiosła, turystyki, usług.

W polityce Unii Europejskiej priorytety mające na celu rozwój obszarów wiejskich związane są ze wspieraniem:

- ochrony, zachowania i pielęgnacji krajobrazu,
- ochrony terenów o specjalnych walorach środowiskowych (kulturowych i krajobrazowych) przed wyludnianiem,
- zachowanie funkcji turystycznych, przyrodoleczniczych, hydrologicznych oraz rekreacyjnych,
- gospodarstw rodzinnych tam, gdzie istnieje naturalny obieg użytkowania ziemi i chowu zwierząt,
- wszystkich innych form niekonwencjonalnego wykorzystania wiejskich przestrzeni, które skutecznie pozwolą odejść od rolnictwa,
- rozwój przedsiębiorczości, tempo tworzenia nowych miejsc pracy przesądzą o wielofunkcyjnym charakterze obszarów wiejskich i wielozawodowości ich mieszkańców.

Propozycje dla gminy Suchań:

1. Rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz usług związanych z działalnością agroturystyczną

Jednym z rozwijających się alternatywnych źródeł dochodu na wsi jest agroturystyka. Analizując rozwój przedsięwzięć agroturystycznych należy przypuszczać, że dla wielu gospodarstw również w gminie Suchań mogłoby stanowić to dodatkowe źródło dochodu. Typowo rolniczy charakter gminy mógłby być tutaj umiejętnie wykorzystanym atutem w promocji agroturystyki na terenie gminy. Szczególnie Tarnowo i Modrzewie - miejscowości położone najbliżej uroczego jeziora Sierakowskiego, gdzie pola uprawne i łąki poprzecinane są niewielkimi lasami, z występującymi laskami i zadrzewieniami śródpolnymi, mają największą szansę stworzenia agroturystycznej bazy.

Istotna jest tu również zauważalna już dbałość o najbliższe otoczenie wokół gospodarstw, co świadczy o podnoszeniu poziomu świadomości oraz potrzebie dbałości i estetyki zagrod wiejskich.

W celu tworzenia i wspierania inicjatyw zakładania gospodarstw agroturystycznych należałoby przygotować merytorycznie rolników i wspierać rolników „liderów” podejmujących pierwsze kroki w kierunku działalności agroturystycznej.

Odległość wszystkich miejscowości gminy Suchań, w granicach kilku kilometrów od drogi krajowej, można wykorzystać do celów reklamowych promujących gospodarstwa agroturystyczne oraz turystykę gminy Suchań. W zagrodach takich oferować można zarówno noclegi, jak i posiłki, czy też zaopatrzenie w produkty: warzywa, owoce, przetwory czy nabiał (tzw. sprzedaż z gospodarstw).

W gminie Suchań występują obiekty florystyczne; niektóre z nich mogą być wykorzystane jako elementy promocji turystycznej gminy. Obiekty najbardziej zasługujące na uwagę, ujęte w waloryzacji przyrodniczej gminy Suchań, omówiono w rozdziale 2.1.5.

W przypadku jeziora Sierakowskiego istniejąca już 4,5 kilometrowa trasa ścieżki przyrodniczej zyskuje sobie coraz większe uznanie przez odwiedzających ją turystów.

2. Specjalizacja gospodarstw w kierunku produkcji warzyw gruntowych - szczególnie dla gospodarstw kilku, kilkunastohektarowych.

W gminie Suchań poszerza się powierzchnia upraw ogrodniczych. Dogodne warunki glebowe do uprawy warzyw gruntowych umożliwiają rozwój produkcji ogrodniczej, która stanowi alternatywę dla mniej opłacalnej na niewielkim areale produkcji rolniczej.

3. Prowadzenie rolniczej produkcji roślinnej: upraw zbożowych, okopowych i roślin przemysłowych.

W celu stworzenia dogodniejszych warunków w organizacji zaopatrzenia i zbytu płodów rolnych, ważnym zadaniem dla gminy jest zainicjowanie powstania gminnej grupy producentów rolnych.

4. Wprowadzanie w przyszłości upraw alternatywnych np. na potrzeby energetyczne (np. traw energetycznych, jak miskanta olbrzymiego, rzepaku jako źródło oleju napędowego) - szczególnie na gruntach bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową.

5. Chów bydła mlecznego w oparciu o istniejącą bazę paszową.

Wysoki udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych w wysokości 24% stwarza warunki dla chowu i hodowli bydła, z czego 83% to użytki zielone średniej jakości. Występujące zasoby paszowe, jak również zaplecze inwentarskie, dogodna organizacja skupu mleka przez Spółdzielnię Mleczarską w Stargardzie zapewnić powinny wzrost poziomu chowu i hodowli bydła mlecznego.

Ekstensywny chów bydła, z ukierunkowaniem na bydło mięsne - w celu zachowania otwartego krajobrazu łąk oraz bioróżnorodności gatunkowej terenów łąkowych i wykorzystaniu naturalnych zasobów paszowych.

Jednym z rolnych programów pro środowiskowych w krajach Unii Europejskiej jest program wspierający ekstensywny chów bydła, jako elementu ochrony przyrody. Poprzez ekstensywny wypas bydła na cennych przyrodniczo łąkach prowadzi się ochronę ptaków łąkowo-szuwarowych oraz zahamowuje naturalną sukcesję, jaką jest w tym przypadku proces zakrzaczenia zamykający otwarty charakter terenów łąkowych.

3.3 Leśnictwo.

W odniesieniu do leśnictwa przyjmuje się zasadę gospodarowania opartą o Plany Urządzeniowe Lasów, sporządzane przez Nadleśnictwa. Ponadto proponuje się przeznaczenie pod zalesienie gleb o niskiej jakości, wyłączonych z użytkowania rolniczego, a w pierwszej kolejności gleb położonych w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach podatnych na erozję, w strefie wododziałowej wód i w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych. Propozycje obszarów do zalesienia wskazano na mapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

3.4 Turystyka.

Przyrodnicze walory rekreacyjno - turystyczne gminy

W gminie Suchań znajdują się 2 jeziora, których warunki naturalne mogą być wykorzystane do rozwoju niektórych form rekreacji: jez. Sierakowskie - pow. 64,8 ha i jez. Wapnickie - pow. 60,1 ha.

Ze względu na warunki naturalne akwenu, największe możliwości zagospodarowania rekreacyjnego stwarza jez. Sierakowskie. Do głównych walorów tego zbiornika, przydatnych do rozwoju funkcji rekreacyjnej należą:

- czysta woda (brak znanych źródeł zagrożenia jakości wód jeziora w bezpośrednim otoczeniu),
- dostępny brzeg w zachodniej części jeziora: wolny od trzciny, z rozległą piaszczysto-trawiastą polaną, dno piaszczyste,
- bezpośrednio zaplecze lasu (lasy ochronne w kategorii lasów przeznaczonych do masowego wypoczynku).

Część zachodniego wybrzeża (na południe od wyływu ciek - dopływ Reczycy) jest już zagospodarowana na cele rekreacji - zespół domków campingowych. Ze względu na duże walory biocenotyczne i faunistyczne akwenu oraz jego strefy nadbrzeżnej, w południowo - wschodniej części (obszar dawnej misy jeziora), jez. Sierakowskie z otoczeniem proponowane jest do ochrony jako użytek ekologiczny "Jezioro Sierakowskie". W programie zagospodarowania rekreacyjnego winny być uwzględnione wskazania Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, dotyczące proponowanego obszaru chronionego.

Mniejsze możliwości zagospodarowania rekreacyjnego, ze względu na warunki naturalne, stwarza jez. Wapnickie - niedostępne brzegi, na ogół wysokie, zalesione lub zadrzewione, z pasem trzciny przybrzeżnych. Niewielkie odcinki dostępnego brzegu znajdują się w zachodniej części akwenu Wapnickiego Północnego - dzikie kąpielisko w obrębie wsi oraz urządzona plaża na północ od tego kąpieliska. Nad brzegiem Jeziora Wapnickiego usytuowany jest wygodny motel z 24 miejscami noclegowymi i restauracją- kawiarnią.

Rzeka Ina mogłaby stanowić szlak kajakowy, po doprowadzeniu jej wód do co najmniej II klasy czystości oraz po odpowiednim zagospodarowaniu brzegów do celów turystyki wodnej. W zagospodarowaniu brzegów rzeki do celów turystycznych należy uwzględnić walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny i wysoczyzny, proponowanych do ochrony krajobrazowej.

W programach zagospodarowania rekreacyjnego jezior Sierakowskiego i Wapnickiego oraz doliny Iny, należy uwzględnić przepisy szczególne, zabraniające m.in. wznoszenia w pobliżu jezior i rzek obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe środowiska, uniemożliwiających do niego dostęp albo utrudniających lub uniemożliwiających zwierzętom dziko żyjącym dostęp do wody.

Cała powierzchnia jeziora Sierakowskiego znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Ińska”. W granicach obszaru Natura 2000 nie mogą być realizowane przedsięwzięcia kolizyjne z Art. 33.1. Ustawy z dnia 3 października 2008r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 201, poz. 1237).

Walory krajobrazowe gminy sprzyjające turystyce krajoznawczej, zostały wykorzystane w propozycji tras ścieżek rowerowych, przedstawionych na mapie studium opisanych szczegółowo w pkt 4.2.4.

3.5 Osadnictwo.

3.5.1 Ogólne zasady rozwoju układów przestrzennych.

Uwzględniając obecną strukturę sieci osadniczej oraz konieczność poprawy standardu obsługi ludności uważa się za niezbędne:

- dalsze umacnianie rangi ośrodka gminnego, poprzez preferencje lokalizacji na terenie miasta Suchania miejsc pracy związanych z produkcją i usługami o charakterze publicznym i komercyjnym,

- zaleca się, aby wsie Wapnica i Brudzewice pełniły rolę ośrodków pomocniczych w stosunku do ośrodka gminnego ze względu na kształt gminy, układ komunikacyjny i rangę w systemie obsługi mieszkańców gminy,
- przyjęcie jako zasady generalnej - rozwój sieci osadczej z zaleceniem jej koncentracji,
- wykorzystanie na cele inwestycyjne w pierwszej kolejności istniejących rezerw terenowych na obszarach zainwestowanych i w sąsiedztwie,
- adaptacje istniejących obiektów na inne, zgodne z warunkami ochrony środowiska,
- koncentrację urzędzeń usługowych.

3.5.2 Kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

W strukturze przestrzennej gminy wyraźnie zarysowuje się określony i utrwalony już podział, nie przewiduje się w tej sferze radykalnych zmian a jedynie wzmacnianie i zrównoważony rozwój istniejących struktur funkcjonalno – przestrzennych.

Formułując i wyznaczając kierunki rozwoju miejscowości gminy, kierowano się:

- a. założeniem wyznaczenia, w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania, terenów dla rozwoju funkcji mieszkalnych, usługowych, gospodarczych (przemysł, usługi o charakterze komercyjnym, itp.),
- b. stworzeniem możliwości rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych dla wsi położonych na obszarach o dużym nasyceniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych, w szczególności dla wsi w sąsiedztwie jez. Sierakowskiego i Wapnickiego,
- c. uwarunkowaniami fizjograficznymi oraz istniejącym stanem władania gruntami.

Dla poszczególnych miejscowości zakłada się następujące kierunki rozwoju przestrzennego, przy założeniu istniejących uwarunkowań:

Suchań

Podstawowe uwarunkowanie dalszego rozwoju przestrzennego miasta stanowi decyzja o realizacji obejścia drogi ekspresowej nr 10 po stronie południowej - układ ten pozwala na dogodny rozwój miasta.

Na cele rozwoju osadnictwa wyznacza się tereny leżące po północnej i południowej stronie Suchania.

Po stronie południowej drogi nr 10 relacji Suchań-Wapnica oraz po południowej stronie drogi powiatowej nr 1740Z relacji Suchań - Dobrzany, wyznacza się tereny pod projektowane tereny aktywności gospodarczej.

Brudzewice

Wieś o dobrym stopniu wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, co stwarza dogodne warunki dla rozwoju funkcji osadniczych.

W obszarze wsi proponuje się wyznaczenie terenów dla rozwoju funkcji osadniczych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania oraz po południowej i północnej stronie drogi powiatowej nr 1726Z relacji Grabowo - Kiczarowo - Sadłowo . Natomiast pod rozwój funkcji gospodarczych (przemysł, usługi o charakterze komercyjnym, itp.) wskazuje się tereny po północnej stronie drogi powiatowej nr 1726Z i po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1731Z Marianowo – Krąpiel .

Na północ od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania. Rozwój zewnętrzny w kierunku północnym będzie ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

Modrzewo

Korzystnym uwarunkowaniem rozwoju wsi jest jej położenie w terenie lekko wzniesionym w otoczeniu łąk i pól w malowniczej dolinie rzeki Reczycy. W obszarze rzeki proponuje się ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK 1 „Dolina Reczycy” z uwagi na cenne zbiorowości roślin i duże walory krajobrazowe.

Obecnie wieś słaba ekonomicznie (jedne z najuboższych gmin). Szansą dla rozwoju wsi jest agroturystyka. Stąd proponuje się stosunkowo duży obszar dla rozwoju funkcji osadniczej. Dla tej funkcji i towarzyszących jej usług wyznacza się tereny w południowej i wschodniej części wsi, przy drodze powiatowej nr 1737Z.

Na południe od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania.

Nosowo

Uwarunkowaniem rozwoju wsi jest jej rolniczy charakter, położenie w otoczeniu pól i łąk, w odległości 2 km od rzeki Iny i w niewielkiej odległości od drogi krajowej nr 10.

Dla rozwoju funkcji osadniczej wyznacza się tereny w południowo-wschodniej części wsi, w sąsiedztwie zabudowy istniejącej. W północno-wschodniej części wsi, w pobliżu rozvidlenia dróg w kierunku drogi nr 10 proponuje się obszar pod funkcje usługowe i komercyjne.

~~Na wschód od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania. Rozwój zewnętrzny w kierunku wschodnim będzie ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.~~

Sadłowo

Uwarunkowaniem rozwoju wsi jest jej rolniczy charakter. Zakłada się możliwości rozwoju wsi w kierunku wschodnim, gdzie w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania (była ferma bydła), wyznacza się tereny dla rozwoju funkcji gospodarczych (przemysł, usługi o charakterze komercyjnym, itp.).

Pod funkcje osadnicze proponuje się tereny w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, tj. po obu stronach drogi Sadłowo-Żukowo i po północnej stronie drogi Sadłowo-Suchań.

Na zachód od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania.

Słodkowo

Wieś położona na terenie łagodnie pofalowanym, wśród łąk i pól uprawnych, przy mało uczęszczanej drodze powiatowej Marianowo-Suchań. Zakłada się rozwój funkcji osadniczej w granicach obecnego zainwestowania wsi, wyznaczając możliwość lokalizacji funkcji komercyjnej po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1735Z w kierunku Suchania. Po przeciwnej stronie tej drogi oraz w północnej części miejscowości wskazuje się tereny pod lokalizację funkcji osadniczej.

Po północno-zachodniej i południowo-wschodniej stronie miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania.

Słodkówko

Jedna z najmniejszych wsi w gminie o charakterze rolniczym, w otoczeniu łąk na podmokłej dolinie rzeki Krępy i pól uprawnych, w oddaleniu od uczęszczanych tras komunikacji. Przewiduje się możliwość lokalizacji funkcji osadniczej w południowo-wschodniej części wsi.

Na północ i wschód od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania.

Suchanówko

Możliwości rozwoju wsi wynikają z jej położenia w pobliżu drogi krajowej nr 10 oraz bliskiego sąsiedztwa z Suchaniem. W bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 10, po jej południowej stronie, wyznacza się obszar pod funkcje komercyjne. Pod funkcje osiedleńcze wskazuje się tereny w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. Pomiędzy drogą Nr 10 a obszarem zainwestowania wsi, w oparciu o granicę projektowanego OCK 1 wyznaczono strefę oddziaływania planowanego na północ od drogi Nr 10 zespołu elektrowni wiatrowych.

Tarnowo

Istnieją potencjalne możliwości dla rozwoju wsi o funkcji agroturystycznej, ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie malowniczego krajobrazu - ozy sierakowskie (projektowany obszar chronionego krajobrazu OCK 2).

Wieś posiada połączenie kolejowe Stargard - Recz z przystankiem usytuowanym ok. 300 metrów od centrum i niewykorzystaną obecnie bazę materiałową kolei. W bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych proponuje się rezerwę terenów pod funkcje komercyjne. Pod funkcje osadnicze wyznacza się tereny w granicach istniejącego zainwestowania wsi, tj. po zachodniej i wschodniej stronie drogi powiatowej Nr 1740Z relacji Chociwel - Suchań - po południowej stronie drogi powiatowej Nr 1732Z w kierunku Barzkowic oraz po obu stronach drogi powiatowej Nr 1737Z w kierunku Modrzewia.

Wapnica

Podstawowym uwarunkowaniem rozwoju będzie realizacja obejścia drogi ekspresowej nr 10 po stronie północnej lub południowej (poprowadzenie obejścia na południe od centrum wsi pozwala na lepsze wykorzystanie walorów krajobrazowych terenów położonych na zachodnim brzegu jeziora Wapnickiego i na północ od obecnego przebiegu drogi krajowej Nr 10, układ ten pozwala na dogodny rozwój wsi) oraz położenie w otoczeniu jeziora Wapnickiego, co stwarza potencjałe możliwości rozwoju funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej.

Kierunek rozwoju wsi to przekształcenie i racjonalne wykorzystanie terenów i zabudowy popegeerowskiej.

Stosunkowo dobre wyposażenie wsi w infrastrukturę techniczną i społeczną stwarza dogodne warunki dla rozwoju funkcji zarówno rekreacyjno - wypoczynkowej, osadniczej i lokalizacji funkcji komercyjnych. Dla celów rekreacyjno - wypoczynkowych wskazuje się możliwość wykorzystania terenów głównie po południowo - wschodniej i południowo - zachodniej stronie jeziora oraz częściowo po północno - zachodniej stronie jeziora. Wzdłuż trasy przebiegu drogi nr 10 po jej południowej stronie wyznacza się tereny pod rozwój funkcji komercyjnych, przemysłowo - składowych oraz pod usługi komunikacyjne (parkingi, motele, gastronomia, itp.).

Tereny pod funkcje osadnicze wskazuje się w sąsiedztwie byłej szkoły podstawowej i pozostałego zainwestowania.

Żukowo

Dla umożliwienia rozwoju układu funkcjonalno - przestrzennego wsi wyznacza się tereny po północnej stronie istniejącego układu zabudowy. Tereny te przeznacza się pod rozwój funkcji osadnictwa mieszkaniowego.

Na wschód od miejscowości wskazuje się tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania.

Poza funkcją określoną dla poszczególnych jednostek możliwa jest lokalizacja obiektów i urzędzeń uzupełniających i towarzyszących związanych z gospodarką komunalną i obsługą ludności w tym urzędzeń infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

Poza wyznaczonymi na mapie studium nowymi strefami lokalizacji poszczególnych funkcji i zabudowy (MN, MW, MN/UR, U, PU, UT, US, KS) dla terenów istniejącej zabudowy miejscowości, kolonii i przysiółków oraz terenów użytkowanych gospodarczo, produkcyjnie i rekreacyjnie ustala się kontynuację obecnej funkcji tj. zabudowy rolniczej, mieszkaniowej, usługowej, gospodarczej i produkcyjnej, rekreacyjno - wypoczynkowej z możliwością jej rozbudowy, uzupełniania i przekształcania w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

W ramach istniejącej i planowej funkcji mieszkalnej (MN - zagrodowej i jednorodzinnej, MW - wielorodzinnej) dopuszcza się w zależności od potrzeb i przy uwzględnieniu stosownych przepisów prawa, lokalizację usług o charakterze komercyjnym i publicznym.

4. Komunikacja.

4.1 Uwarunkowania rozwoju.

Istniejący układ drogowy zapewnia obsługę głównych kierunków przemieszczeń wiążących gminę z sąsiednimi gminami, powiatem i siedzibą województwa.

Relacje na kierunku wschód - zachód obsługuje droga krajowa nr 10 Szczecin - Bydgoszcz - Płońsk, która jest jednocześnie główną osią komunikacyjną gminy. Droga ta o dużym obciążeniu ruchem charakteryzuje się jednocześnie niskim poziomem bezpieczeństwa w szczególności na odcinkach przebiegających przez Suchań i Wapnicę.

Relacje na kierunku południowym obsługuje droga wojewódzka nr 160 relacji Suchań - Choszczno - Międzychód - Miedzichowo. Na drodze tej obecnie występuje stosunkowo niewielki ruch. Wedle prognozy na rok 2015 ruch na tej drodze wynosić będzie ok. 2000 poj. rzecz./dobę. Wielkość ta nie spowoduje potrzeby przebudowy drogi, stan nawierzchni wymaga bezwzględnie remontu.

Relacje na kierunku północnym obsługują głównie drogi powiatowe 1740Z w kierunku Chociwła, 1735Z w kierunku Wiechowa i dalej Marianowa i 1741Z w kierunku Dobrzan. W kierunku zachodnim, w stronę Grabowa prowadzi droga powiatowa nr 1726Z. Wszystkie te drogi o nawierzchni bitumicznej w dobrym na ogół stanie i szerokościach jezdni 5 - 6 m nie powodują ograniczeń w funkcjonowaniu gminy.

W powiązaniach wewnętrznych gminy podstawową rolę odgrywają: droga krajowa nr 10, drogi powiatowe 1740Z Suchań - Tarnowo - Chociwel, 1735Z Wiechowo - Suchań, 1726Z Grabowo - Brudzewice - Sadłowo oraz droga gminna 4727013 Brudzewice - Żukowo. Drogi te zapewniają sprawną obsługę pomiędzy poszczególnymi miejscowościami i ośrodkiem gminnym.

Generalnie można uznać, że istniejący układ drogowy zapewnia obsługę gminy na dobrym poziomie i za wyjątkiem drogi krajowej nr 10 odpowiada potrzebom ruchu drogowego.

Droga nr 10 wpisana została do sieci dróg ekspresowych (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz. U. Nr 128, poz. 1334 z późniejszymi zmianami). Wedle prognozy na rok 2015 ruch na tej drodze wynosić będzie na odcinku Stargard Szczeciński - Suchań - ok. 11250 poj. rzecz./dobę a na odcinku Suchań - Wapnica - ok. 8360 poj. rzecz./dobę. Ze względu na duże obciążenie ruchem, a także rolę, jaka jej została wyznaczona w sieci drogowej Polski droga ta powinna być przebudowana, a jej przekrój rozbudowany do dwóch jezdni. Zgodnie ze Studium techniczno-ekonomicznym przebudowy drogi krajowej nr 10 do parametrów ekspresowej wykonanym w 2002 r. przewiduje się wykonanie drugiej nitki i obejść miejscowości Suchań i Wapnica. Dobudowa drugiej jezdni wymagać będzie poszerzenia pasa drogowego. Obecny przebieg drogi nr 10 przez Suchań i Wapnicę powoduje, że jest ona źródłem dużych uciążliwości dla tych miejscowości, których układ komunikacyjny - w szczególności Suchania - nie jest przystosowany do przenoszenia tak dużego natężenia ruchu. Uciążliwości te pogłębia duży udział samochodów ciężarowych w ruchu. Brak układów obwodowych tych miejscowości uniemożliwia wyeliminowanie ruchu tranzytowego. Nie ma również możliwości ograniczenia przewozów ładunków niebezpiecznych przez obszary intensywnie zabudowane. Usytuowanie drogi nr 10 na obszarze gminy powoduje, że oprócz ruchu tranzytowego obsługuje ona obecnie również w dużej mierze relacje o wewnątrz gminnym charakterze. Przebudowa drogi nr 10 do parametrów drogi ekspresowej spowoduje ograniczenie dostępności do niej, a tym samym wyeliminuje możliwość obsługi części powiązań lokalnych. Przebudowa drogi nr 10 uwarunkowana będzie budową alternatywnych dróg umożliwiających powiązania lokalne pomiędzy poszczególnymi miejscowościami gminy.

Za zadawalający należy uznać stan techniczny dróg powiatowych za wyjątkiem odcinka drogi 1731Z Brudzewice - Krępiel (do drogi nr 10 – od października 2008 r. droga gminna). Odcinek ten ze względu na stan nawierzchni (gruntowa) praktycznie nie odgrywa obecnie żadnej roli zarówno w obsłudze wewnętrznej gminy jak i jej powiązaniach zewnętrznych. Droga ta o ile ma spełniać przypisaną jej funkcję powinna być przebudowana na w/w odcinku. Natomiast szerokości jezdni dróg powiatowych w wielu wypadkach odbiegają od standardów wynikających z Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 430). W przypadku dróg gminnych praktycznie wszystkie, za wyjątkiem drogi 4127013, nie spełniają wymogów wynikających z w/w rozporządzenia.

Dominująca rolę w przewozach pasażerskich zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych odgrywa komunikacja autobusowa PKS. Dodatkowo funkcjonują na terenie gminy prywatni przewoźnicy obsługujący powiązania lokalne. Obecny układ połączeń obejmuje praktycznie wszystkie miejscowości gminy i nie wywołuje ograniczeń w jej funkcjonowaniu.

Przebiegająca przez północne obszary gminy jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa Piła - Kalisz Pomorski - Ulikowo - Stargard Szczeciński zaliczona jest do kategorii drugorzędnej. Ze względu na zły stan nawierzchni torowiska kolejowego prędkość rozkładowa ograniczona jest do 40 km/godzinę. Linia ta nie odgrywa żadnej roli w obsłudze towarowej gminy. Średnio w ciągu doby linią tą przejeżdża 1 pociąg towarowy, a jedyna ładownia w Tarnowie ze względów ekonomicznych została zamknięta od 1 stycznia 1999 r. Ze względu na swoje obrzebne położenie w stosunku do większości zainwestowanych obszarów gminy i niewielką ilość (średnio 3 w ciągu doby) oferowanych połączeń linia ta odgrywa marginalną rolę w obsłudze przewozów pasażerskich. Linia ta może mieć natomiast znaczenie w przypadku przewozów wojskowych jest bowiem najkrótszym połączeniem pomiędzy zachodnią częścią kraju a poligonem w Drawsku Pomorskim.

4.2 Kierunki rozwoju.

Istniejący układ drogowy w gminie będzie wymagał przekształceń zmierzających w kierunku stworzenia warunków do sprawnego przemieszczania się osób i towarów. W głównej mierze przekształcenia dotyczyć będą drogi krajowej nr 10. Przebudowa tej drogi wynika zarówno z uwarunkowań lokalnych jak i ponadlokalnych. Zgodnie z funkcją, jaka została przypisana tej drodze w sieci dróg krajowych zakłada się przebudowę tej drogi do parametrów drogi ekspresowej wraz z obejściem Suchania i Wapnicy. Ze względu na prognozowaną wielkość ruchu przewiduje się, że będzie to droga dwujezdniowa. Przewiduje się dobudowę drugiej jezdni od strony północnej jezdni istniejącej. Zgodnie ze Studium techniczno-ekonomicznym przebudowy drogi krajowej nr 10 do parametrów ekspresowej wykonanym w 2002 r. przewiduje się wykonanie obejść drogowych Suchania po południowej stronie (W I) i Wapnicy po północnej stronie miejscowości (W II). Od czasu opracowania powyższej dokumentacji projektowej zmieniły się znacznie uwarunkowania realizacji tego typu przedsięwzięć. Jednym z warunków przeprowadzenia procedury związanej z realizacją drogi jest przedstawienie wariantów i wyboru jednego z nich. W związku z powyższym istnieje możliwość ponownego rozpatrzenia i wytyczenia obejścia po innym śladzie zarówno w przypadku Suchania jak i Wapnicy (W II) – wg mapy studium. Ze względu na klasę drogi nie będzie ona obsługiwać przyległych terenów. Zakłada się, że dostęp do tej drogi na terenie gminy możliwy będzie jedynie poprzez dwa węzły, które usytuowane będą w rejonie Suchania i Wapnicy. Lokalizację węzła w rejonie Suchania przewiduje się na przecięciu planowanej obwodnicy i drogi wojewódzkiej nr 160 natomiast lokalizację węzła w rejonie Wapnicy proponuje się na przecięciu planowanej obwodnicy z istniejącym przebiegiem drogi nr 10. Lokalizacja węzła pozwoli na wyeliminowanie przejazdów do i z węzła przez tereny zabudowy mieszkaniowej, ułatwi dostęp do istniejącego motelu i dużego parkingu dla samochodów ciężarowych oraz umożliwi włączenie nowej drogi wspomagającej przebiegającej w kierunku miejscowości (poza granicami gminy Suchań) Sicko i Recz.

Przebudowa drogi i drastyczne ograniczenie dostępności do niej powoduje potrzebę budowy nowych odcinków dróg umożliwiających połączenia lokalne pomiędzy miejscowościami, do których dojazd do tej pory możliwy był poprzez drogę nr 10. Dotyczy to w szczególności miejscowości takich jak Żukowo, Sadłowo, Suchanówko, Nosowo.

Biorąc powyższe pod uwagę przewiduje się, że przebudowa drogi nr 10 spowoduje potrzebę budowy nowej drogi, równoległej do drogi nr 10 od Suchania do Wapnicy oraz budowę połączenia od Żukowa poprzez Sadłowo do Suchania po śladzie istniejącej dawnej drogi zakładowej - obecnie nie zaliczonej do żadnej z kategorii dróg publicznych (odcinek Żukowo - Sadłowo) oraz śladzie drogi gminnej 4727008 od Sadłowa do Suchania. Droga ta w powiązaniu z jej dalszymi odcinkami istniejącymi i projektowanymi (wedle koncepcji drogi ekspresowej S-10 z 1997r.) w kierunku zachodnim przez Krępiel i Tychowo tworzyć będzie nowe, niezależne połączenie gminy ze Stargardem Szczecińskim. Proponuje się zaliczenie nowo ukształtowanego ciągu drogowego do kategorii dróg powiatowych.

Zakłada się, że nie ulegnie zmianie funkcja, jaką pełni droga wojewódzka nr 160. Droga ta przebiega przez niezabudowany obszar gminy na odcinku ok. 3 km. Jej rola w obsłudze gminy jest i pozostanie niewielka natomiast główną jej rolę będzie powiązanie gminy z gminami sąsiednimi i z południową częścią województwa. Nawierzchnia tej drogi jest obecnie w złym stanie, z prognozy ruchu nie wynika konieczność jej przebudowy.

Drogi powiatowe i gminne wraz z nowo wybudowanymi odcinkami dróg związanymi z przebudową drogi krajowej S-10. pełnić będą podstawową rolę w obsłudze ruchu na obszarze gminy. Przewiduje się, że przebudowana będzie droga powiatowa 1731Z

na odcinku Brudzewice – Krąpiel (obecnie droga gminna). Budowa tego odcinka usprawni ruch pomiędzy miejscowościami położonymi wzdłuż niej, a ośrodkiem powiatowym zarówno na terenie gminy Suchań jak i gminy Marianowo. Potrzeba budowy tego odcinka wynika również z faktu likwidacji istniejącego do tej pory połączenia z drogą nr 10 drogi gminnej 4727013, zastępującej brakujący odcinek drogi powiatowej 1731Z. Zakłada się modernizację drogi powiatowej 1735Z na odcinku od Słodkowa do skrzyżowania z drogą powiatową 1740Z polegająca na poszerzeniu jezdni do min. 5,0 m i doprowadzeniu tym samym do ujednoczenia przekroju tej drogi na całym jej przebiegu. W celu utrzymania sprawnych połączeń pomiędzy północno - zachodnią częścią gminy i ośrodkiem gminnym wskazana jest przebudowa drogi gminnej 4727004 Słodkówko - Słodkowo. Droga ta (obecnie gruntowa) stanowić będzie alternatywne połączenie w zamian za likwidowane połączenia drogi gminnej 4727013 i powiatowej 1726Z z drogą nr 10. Droga ta (obecnie gminna) powinna być zaliczona do kategorii dróg powiatowych. Proponuje się zaliczenie drogi w kierunku miejscowości Ininy i drogi biegnącej wzdłuż rzeki Iny tj. dróg niezaliczonych obecnie do żadnej z kategorii dróg publicznych - do kategorii dróg gminnych, co pozwoli na stworzenie zamkniętego ciągu drogowego (od Wapnicy do drogi wojewódzkiej nr 160) umożliwiającego obsługę południowych obszarów gminy. Drogami tymi proponowane jest prowadzenie odcinków tras rowerowych zarówno o charakterze międzynarodowym jak i lokalnym. Biorąc pod uwagę "ubytki" dróg gminnych wynikające z propozycji zaliczenia niektórych ich odcinków do kategorii dróg powiatowych, zaliczenie w/w dróg do kategorii dróg gminnych nie wpłynie praktycznie na ogólny bilans sieci dróg gminnych. Ponadto zakłada się stopniową modernizację wszystkich innych dróg, których szerokości jezdni odbiegają od standardów wynikających z obowiązujących przepisów. Zakres przebudowy wynikać powinien z przypisanej im klasy.

Propozycja klasyfikacji dróg powiatowych i gminnych przedstawiona została na załączniku graficznym nr 1 natomiast schemat powiązań układu drogowego gminy z układem zewnętrznym na załączniku graficznym nr 2.

Przez obszar gminy przebiega odcinek drogi dla wojskowych pojazdów gąsienicowych. Zakłada się zachowanie tej drogi, oznaczonej numerem 19.5.1 o przebiegu: Odargowo - Sierakowo (4,0 km) i Sierakowo - Sokoliniec (1,6 km), przeznaczonej dla pojazdów na podwoziu gąsienicowym o masie do 45 t. Przebieg w/w odcinka drogi przez teren gminy, oznaczono na załączniku graficznym (mapie studium).

4.2.1 Układ kolejowy.

Proponuje się utrzymanie istniejącej jednotorowej linii kolejowej przebiegającej przez północne obszary gminy. Utrzymanie linii oraz jej modernizacja wynikać będzie głównie z potrzeby obsługi poligonu wojskowego w Drawsku Pomorskim.

Zagospodarowanie terenów przylegających do linii kolejowej musi uwzględniać obowiązujące w tym zakresie przepisy odrębne.

4.2.2 Komunikacja zbiorowa.

Zakłada się utrzymanie publicznej komunikacji autobusowej oraz wspomagającego transportu prywatnego przewoźników lokalnych, obsługującej wszystkie miejscowości i zapewniającej dogodne połączenia ze Szczecinem, ośrodkiem powiatowym oraz z sąsiednimi gminami. Ze względu na planowaną przebudowę drogi nr 10 do parametrów drogi ekspresowej konieczne będą zmiany części tras autobusowych. Szczególnie istotną rolę powinien odgrywać nowy ciąg drogowy od Stargardu Szczecińskiego, poprzez Krąpiel "spinający" poszczególne miejscowości na terenie gminy tj. Żukowo, Sadłowo, Suchań, Suchanówko, Nosowo, Wapnicę.

4.2.3 Urządzenia obsługi ruchu.

Na obszarze gminy podstawowymi urządzeniami obsługi ruchu będą: istniejąca stacja paliw wraz z parkingiem dla samochodów ciężarowych i osobowych usytuowana we wschodniej części Suchania, istniejący motel wraz z parkingiem dla samochodów ciężarowych i osobowych usytuowany we wschodniej części Wapnicy oraz projektowane w Studium techniczno-ekonomicznym przebudowy drogi krajowej nr 10 miejsca obsługi podróżnych - MOP. Jedno położone na wysokości Sadłowa i drugie pomiędzy Nosowem i Wapnicą. Nowo projektowane miejsca obsługi podróżnych będą dostępne wyłącznie z przebudowanej drogi S-10. Ze względu na przewidywaną przebudowę drogi krajowej nr 10 do parametrów drogi ekspresowej w klasie S dostęp do istniejącego MOP-u w Suchaniu będzie możliwy wyłącznie z tej drogi natomiast dojazd do MOP-u w Wapnicy od drogi nr 10 docelowo możliwy będzie tylko w sposób pośredni tzn. poprzez planowany węzeł w rejonie tej miejscowości.

4.2.4 Trasy rowerowe.

Ważnym elementem systemu komunikacyjnego będą trasy rowerowe. Będą to ciągi zarówno o charakterze turystycznym jak i częściowo służące przejazdom związanym z pracą czy usługami. Na podstawie opracowania "Studium komunikacji rowerowej" na terenie gminy przewiduje się przebieg następujących tras rowerowych:

- Trasa Tysiąca Jezior - Choszczno - Wapnica - Dobrzany. Odcinek na obszarze gminy stanowić będzie fragment międzynarodowej trasy rowerowej przebiegającej od przejścia granicznego Gryfino - Mescherin poprzez Pyrzyce, Choszczno, Ińsko do Drawska Pomorskiego.
- Trasa rowerowa lokalna - Dobrzany - Tarnowo - Suchań i do połączenia z Trasą Tysiąca Jezior w kierunku Choszczna.
- Trasa rowerowa lokalna - Suchań - Sadłowo - Żukowo - Krąpiel i do połączenia z regionalną trasą rowerową Szczecin - Stargard Szczeciński Pęczyno - Marianowo - Dobrzany.

Trasa Tysiąca Jezior w granicach gminy przebiegać będzie:

- od południowej granicy gminy do Wapnicy odcinkami istniejących dróg (dawne zakładowe), które proponuje się zaliczyć do kategorii dróg gminnych o nawierzchniach i szerokościach odpowiednich dla prowadzenia ruchu rowerowego,
- w rejonie Wapnicy wzdłuż planowanej drogi zbiorczej związanej z przebudową drogi krajowej nr 10,
- od Wapnicy do północnej granicy gminy wzdłuż drogi powiatowej 1741Z, na której dla prowadzenia ruchu rowerowego wskazana byłaby budowa wydzielonej ścieżki rowerowej.

Trasa rowerowa lokalna - Dobrzany - Suchań i do Trasy Tysiąca Jezior przebiegać będzie:

- od granicy północnej gminy do Tamowa wzdłuż drogi powiatowej 1740Z, na której dla prowadzenia ruchu rowerowego wskazana byłaby budowa wydzielonej ścieżki rowerowej,
- od Tarnowa do Suchania wzdłuż drogi gminnej 4727005,
- od Suchania w kierunku południowym wzdłuż drogi gminnej 4727011 i dalej wzdłuż południowej granicy gminy do połączenia z Trasą Tysiąca Jezior odcinkiem istniejącej drogi (dawna zakładowa), którą proponuje się zaliczyć do kategorii dróg gminnych, o nawierzchni i szerokości odpowiedniej dla prowadzenia ruchu rowerowego.

Trasa rowerowa lokalna - Suchań - Sadłowo - Żukowo - Krgpiel - przebiegać będzie wzdłuż planowanej drogi zbiorczej związanej z przebudową drogi krajowej nr 10.

Proponuje się również możliwość przeprowadzenia dwóch ścieżek rowerowych "przyrodniczych":

- w północnej części gminy z Wapnicy (motel) do Szadzka - przez teren projektowanego obszaru chronionego OCK2 „Ozy sierakowskie - Dolina Pęczinki” - wzdłuż doliny cieku wyływającego z jez. Sierakowskiego (dopływ Reczycy), w pobliżu pasm zalesionych wałów ozowych,
- w południowej części gminy, w kierunku zachodnim, m.in. przez teren rynny jeziora Wapnickiego, przez projektowany obszar chronionego krajobrazu OCK 1 „Dolina Iny” oraz przez obszar projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK 1 „Dolina Reczycy” obejmującego dolinę rzeki Reczycy, do ujścia do Iny.

5. Inżynieria - uwarunkowania i kierunki rozwoju

5.1 Zaopatrzenie w wodę

Na obszarze miasta i gminy Suchań źródłem wody pitnej są wyłącznie ujęcia wód podziemnych tzw. wgłębnych.

Obszar gminy Suchań znajduje się w obrębie jednostki hydrogeologicznej regionu szczecińskiego gdzie czwartorzędowy poziom wodonośny występuje na głębokości 30 - 40 m lub 70 - 100 m. p.p.t. o wydajności rzędu 30 - 60 m³/h. Na całym obszarze gminy użytkowa warstwa wodonośna posiada izolację odpowierzchniową (warstwa glin o miąższości do 30 m). Jakość wód podziemnych na terenie gminy wskazuje w niektórych miejscowościach zwiększoną zawartość żelaza (Fe do 1,0 mg/dm³), podwyższoną barwę i mętność. Lokalnie wzrasta zawartość amoniaku i azotanów.

Obecnie gmina Suchań posiada dobrze rozbudowany układ wodociągów obejmujący w 95% gminę. Stan zapotrzebowania w wodę na terenie miasta i gminy jest zadowalający i uporządkowany.

Z ogólnej liczby 16 miejscowości i koloni z wodociągów korzysta 8 miejscowości, które zasilane są z wodociągów: grupowych, wiejskich.

W Suchaniu istniejące ujęcie wody, którego eksploatatorem jest Urząd Miasta i Gminy w Suchaniu. Ujęcie zlokalizowane na północ od ul. Pomorskiej w końcowej części ulicy Strzeleckiej posiada ważne dokumenty stanowiące podstawę jego eksploatacji. Ujęcie wody posiada wyznaczoną i ustanowioną strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej (Decyzja Starosty Stargardzkiego GNŚ.LG.6221-3-1/04 z dnia 17 grudnia 2004 r.). Zatwierdzone zasoby wynoszą 46,0 m³/h. Zasoby te wystarczą dla pokrycia obecnego zapotrzebowania wody miejscowości Suchań oraz podłączenia miejscowości Słodkowo i Suchanówko. W 2002r. zmodernizowano i rozbudowano istniejące ujęcie wody oraz wybudowano nową stację uzdatniania wody. Z sieci wodociągowej korzysta 95% mieszkańców miasta.

Pozostałe ujęcia i wodociągi (Żukowo - Sadłowo, Nosowo, Wapnica, Brudzewice - Słodkówko) są zarządzane przez Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. w Goleniowie.

Na obszarze gminy zachodzi proces tworzenia się spójnych systemów zaopatrzenia w wodę, tj. wodociągów grupowych, na bazie istniejących wodociągów lokalnych. Studnie o złym stanie technicznym oraz o podwyższonej zawartości związków azotu na skutek nadmiernego nawożenia w przeszłości wyłączają się z eksploatacji.

Oprócz ujęcia w Suchaniu strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanowiono dla ujęć wód podziemnych w Brudzewicach, Nosowie, Wapnicy i Żukowie. Elementem mającym bezpośredni wpływ na sposób zagospodarowania obszaru (obszarów) są strefy ochronne źródeł i ujęć wody służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia, potrzeb gospodarczych oraz do produkcji artykułów żywnościowych.

Przyjęto następujące zasady i kierunki rozwoju zaopatrzenia w wodę:

- uporządkowanie stanu formalno-prawnego ujęć i źródeł wody,
- ustanowienie stref ochronnych dla ujęć wody wodociągów grupowych i wodociągów wiejskich, dla których dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych,
- zabezpieczenie nieeksploatowanych studni na nieczynnym ujęciu wody w miejscowości: Wapnica, Żukowo i zachowanie ich jako studni awaryjnych dla monitoringu lub całkowitą likwidację,
- pełne zaopatrzenie ludności gminy w wodę systemem wodociągów grupowych,
- rozbudowa ujęć wody w miejscowości Wapnica (budowa stacji uzdatniania) i Nosowo (budowa studni),
- modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości: Wapnica, Suchanówko, Tarnowo, Modrzewo, Kol. Suchanki,
- niezależnie od sieci wodociągowej należy przewidzieć zaopatrzenie ludności w wodę z awaryjnych studni publicznych zgodnie z Zarządzeniem Nr 2/95 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dn. 21. 09. 1995 r. (M.P. Nr 59, poz. 663),
- Studnie awaryjne i zbiorniki p. ppoż. należy przystosować do sprawnego uruchomienia w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych – stosownie do obowiązujących przepisów (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 125, poz. 1309).

Systemem wodociągów grupowych objęto:

- a) wodociągi grupowe istniejące:
  - Suchań – Słodkowo,
  - Żukowo – Sadłowo,
  - Brudzewice – Kol. Brudzewice – Słodkówko,
  - st. Barzkowice – – kol. Brudzewice;
- b) wodociągi zbiorowe:
  - Nosowo,
  - Wapnica;
- c) wodociągi grupowe planowane (uzyskano decyzję - pozwolenie na budowę):
  - Suchań – Suchanówko,
  - Suchań – Tarnowo – Kol. Suchanki – Modrzewo (wg kolejności realizacji).

Kierunkiem rozwoju rozbudowy wodociągów grupowych w gminie, jeśli warunki hydrotechniczne to umożliwiają, jest docelowo podłączenie do wodociągów grupowych, wodociągów zbiorowych. Stworzy to w gminie funkcjonowanie grupowych wodociągów będących we władaniu samorządu gminy.

5.2 Odprowadzenie ścieków

Obecnie na obszarze gminy Suchań kanalizacja sanitarna z oczyszczalnią ścieków funkcjonuje w Suchaniu. Oczyszczalnia odbiera ścieki z m. Suchań, które w 98% jest skanalizowane. Oczyszczone ścieki komunalne odprowadzane są do rzeki Rzeczyicy w ilości nieprzekraczającej $Q_{max.d.} = 300 \text{ m}^3/d$.

W miejscowości Wapnica funkcjonuje kanalizacja sanitarna obsługująca południowy obszar wsi (obejmuje 17,1% gospodarstw domowych Wapnicy), a ścieki sanitarne odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków, którą stanowi osadnik gnilny i dwa poletka osadowe. Stan techniczny oczyszczalni bardzo zły. Zakłada się modernizację obiektu i dostosowanie do potrzeb w zakresie odbioru ścieków z m. Wapnica.

Ze względu na brak przemysłu potencjalnymi źródłami ścieków na obszarze gminy są:

- ludność stała - ścieki bytowo-gospodarskie,
- hodowla zwierząt i ewentualnie przetwórstwo rolne - ścieki produkcyjne.

Rozpatrując obszar gminy pod względem kształtowania systemów kanalizacyjnych proponuje się utworzenie trzech odrębnych systemów, obejmujących tereny na północ i południe gminy, a wynikające z naturalnego rozdziału obszaru gminy.

Przy ograniczeniach wynikających z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984), przyjmuje się poniższe zasady i kierunki rozwoju obsługi w zakresie odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków:

- likwidacja głównych źródeł zanieczyszczeń poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej i wyposażenie wiejskich jednostek osadniczych w systemy kanalizacyjne,
- przyjęto zasadę pozostawienia istniejącej oczyszczalni ścieków w Suchaniu,
- wyodrębnienie trzech niezależnych systemów grawitacyjno-pompowych obejmujących cały obszar gminy.

W miejscowościach na terenie gminy, w których brak będzie kanalizacji sanitarnej a ścieki sanitarne odprowadzane będą do zbiorników bezodpływowych, przewiduje się wdrożenie kontrolowanego opróżniania zbiorników przez specjalistyczną jednostkę.

- Modernizacja istniejącej poletkowej oczyszczalni ścieków w Wapnicy

Aglomeracje:

- Suchań z istniejącą oczyszczalnią, do której planuje się przyłączenie Słodkowa i Suchanówka,
- Wapnica – planowana modernizacja istniejącej oczyszczalni na potrzeby miejscowości,
- Tarnowo i Modrzewo – planuje się włączyć do sieci aglomeracji Dobrzany

Pozostałe miejscowości – budowa przydomowych, indywidualnych lub grupowych oczyszczalni ścieków

5.3 Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie gminy brak jest wysypiska odpadów stałych. Odpady stałe z terenu miasta i gminy wywożone są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. Choszczno .

Nieczystości płynne ze zbiorników bezodpływowych wywożone są do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Suchaniu. W gminie nie ma funkcjonującego punktu unieszkodliwiania przeterminowanych środków ochrony roślin tzw. mogilnika. Istniejący, nieczynny punkt gromadzenia odpadów położony na wschód od Modrzewia – do likwidacji.

Kierunki rozwoju:

- po wybudowaniu „MBU” (Instalacji Mechaniczno - Biologicznego Unieszkodliwiania Odpadów w Łęczycy – Gm. Stara Dąbrowa) wywóz odpadów w całości do Łęczycy,
- do czasu realizacji „MBU” Łęczycą utrzymywanie wywozu odpadów stałych na wysypisko w Łęczycy w gminie Stara Dąbrowa,

- wyznaczenie nowej lokalizacji wysypiska położonego w obrębie Słodkowa na terenie gminy Suchań, (dla wskazanej lokalizacji należy wykonać szczegółowe rozpoznanie warunków gruntowo-wodnych i kompleksową analizę środowiskową),
- likwidacja istniejących „dzikich” wysypisk i wylewisk nieczystości występujących na terenie gminy,
- prowadzenie rejestracji ilości odpadów dla określenia wielkości problemu i ekonomicznego uzasadnienia powstania Zakładu Komunalnego w gminie.

5.4 Regulacja stosunków wodnych

Obszar gminy Suchań wg „Podziału hydrograficznego Polski” należy do zlewni rzeki Iny. Gmina Suchań znajduje się w znacznej części w dorzeczu rzeki Iny i Reczycy. Głównym elementem wyróżniającym się w krajobrazie obszaru gminy jest rytna jezior Wapnickich, wraz z doliną rzeki Iny i Reczycy.

Generalnie stwierdza się, że obszar gminy charakteryzuje się dość dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną i niewielkim stopniem jeziorności.

Na terenie gminy występują następujące urządzenia melioracyjne:

- jeziora: Wapnickie i Sierakowskie,
- rzeki: Ina i Reczyca,
- kanały i rowy melioracyjne,
- jazy i stopnie wodne,
- powierzchnia gruntów ornych zmeliorowanych - 1410,0 ha,
- powierzchnia zmeliorowanych użytków zielonych - 1603,0 ha.

Rzeka Ina od północy zasilana jest przez rzekę Reczycę oraz liczne drobne ciekі przecinające rozległe obniżenia użytków zielonych z enklawami lasów.

Podstawowym elementem mającym wpływ na sposób zagospodarowania obszarów przeznaczonych do nawodnienia jest:

- retencja wody na bazie podpiętrzenia istniejącego jeziora Sierakowskiego o 0,5 m poprzez wybudowanie zastawki na wypływie z jeziora; dodatkowa retencja w ilości 320,0 tys. m³ wody dla użytków rolnych,
- retencja wody na bazie podpiętrzenia istniejącego jeziora Wapnickiego o 0,6 m poprzez wybudowanie zastawki na wypływie z jeziora; dodatkowa retencja w ilości 200,0 tys. m³ wody dla użytków rolnych,
- regulacja rzeki Iny w Żukowie poprzez odbudowę jazu z progiem, w celu umożliwienia nawodnienia użytków zielonych na powierzchni 800,0 ha,
- regulacja rzeki Reczycy w Suchanówku poprzez odbudowę jazu z progiem, w celu wykorzystania do budowy małej elektrowni wodnej i umożliwienia nawodnienia użytków zielonych,
- zakaz zabudowy terenów przybrzeżnych rzek i innych cieków wodnych w pasie gruntu o szerokości 6,0 m dla umożliwienia modernizacji lub konserwacji tych urządzeń,
- konserwacja bieżąca istniejących rowów melioracyjnych konieczna jest zarówno dla uzyskania wysokich plonów z terenów zmeliorowanych jak i zachowania odpowiednich stanów i przepływów w ciekach,
- ochrona wód powierzchniowych przed zrzutem ścieków nieoczyszczonych oraz spływem z pól nawozów i środków ochrony roślin.

Możliwość rozwoju funkcji turystycznej na terenach przywodnych warunkowana jest zagrożeniem możliwości podtopienia terenu. Trwałą zabudowę należy lokalizować na terenach o rzędnej powyżej 1,0 m nad statycznym poziomem wody przy miarodajnym przepływie wezbraniowym.

Za zadanie pierwszoplanowe w ochronie wód należy uznać uporządkowanie gospodarki ściekowej na obszarze gminy.

5.5 Elektroenergetyka

Przez teren gminy Suchań przebiega tranzytowo linia napowietrzna 110 kV relacji Stargard Wschód – Dolice. Linia ta może w przyszłości stanowić źródło zasilania projektowanego GPZ lokalizowanego w Suchaniu, w rejonie istniejącej rozdzielni SN. Alternatywną lokalizacją projektowanego GPZ jest miasto Dobrzany.

Wzdłuż linii występuje pas technologiczny o szerokości 40,0 m (po 20,0 m od osi linii w obu kierunkach).

Przy określaniu kierunków rozwoju gminy Suchań należy uwzględnić również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych rangi ponadgminnej.

W zakresie sieci wysokich napięć przewiduje się:

- realizację stacji elektroenergetycznej 110/15 kV (GPZ) w Suchaniu i linii zasilającej 110 kV;
- rezerwację wariantowych tras linii 110 kV Pakość (gm. Choszczno) – Recz.

Wzdłuż projektowanych linii 110 kV należy uwzględnić pasy technologiczne o szerokościach, jak dla linii istniejących.

Gmina Suchań zasilana jest napięciem 15 kV z sieci energetyki zawodowej poprzez stacje elektroenergetyczne 110/15kV (GPZ) zlokalizowane w Stargardzie (GPZ Stargard Zachód) i Dolicach.

Sieć niskiego napięcia (0,4 kV) zaopatrująca poszczególnych odbiorców, zasilana jest za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV (przeważnie słupowych) rozlokowanych na obszarze całej gminy.

Stan sieci 15 kV jest ogólnie dobry. Ilość i rozmieszczenie stacji 15/0,4 kV przeważnie zapewnia odpowiednie długości linii odbiorczych niskiego napięcia obsługujących istniejącą zabudowę. Długości linii 15 kV przekraczają 20 km, co zapewnia tylko dostateczne warunki zasilania tym napięciem.

Punktem węzłowym sieci średniego napięcia jest rozdzielnia SN zlokalizowana w Suchaniu.

Jeżeli nie pojawią się szczególnie energochłonne inwestycje, to przy wzroście zaludnienia gminy do około 7 tys. możliwe będzie wykorzystywanie istniejącego układu zasilania.

Dostosowanie sieci SN do zwiększającego się zapotrzebowania wymagać będzie sukcesywnej rozbudowy polegającej na zwiększaniu przepustowości linii (wymiana przewodów na przewody o większych przekrojach) i budowy nowych odcinków linii oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV zapewniających dwustronne zasilanie poszczególnych miejscowości oraz zasilanie nowych odbiorców. Wskazuje się na celowość zamknięcia pierścienia linii 15 kV w Suchaniu i Wapnicy.

W przypadku pojawienia się większych odbiorców, o mocy rzędu kilkunastu MW konieczna będzie realizacja GPZ w Suchaniu lub w Dobrzanach.

W zakresie sieci średnich napięć przewiduje się ponadto:

- pełne wykorzystanie wszystkich tras linii 15 kV na terenie gminy;
- realizację stacji transformatorowych 15/0,4 kV, stosownie do potrzeb wynikających z programów zagospodarowania;
- realizację sieci niskich napięć, stosownie do potrzeb.

Na rysunku studium wskazano obszary lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym stacjami i sieciami elektroenergetycznymi średniego i wysokiego napięcia, instalacjami sterowania, monitoringu i komunikacji oraz drogami dojazdowymi.

Wskazane na rysunku studium obszary użytków rolnych i leśnych z zakazem zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi stanowią strefę oddziaływania od poszczególnych urzędzeń. W ich granicach dopuszcza się również lokalizację takich urzędzeń towarzyszących elektrowniom wiatrowym jak drogi dojazdowe, sieci elektroenergetyczne oraz instalacje sterowania, monitoringu i komunikacji. Obszary faktycznej, dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą wyznaczone w trakcie procedury sporządzania planów miejscowych i przy uwzględnieniu ochrony elementów środowiska oraz krajobrazu kulturowego i zabytków wraz z ich otoczeniem. Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia. Ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowych winna uwzględniać oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na obszary w sieci NATURA 2000. Przedsięwzięcie polegające na budowie elektrowni wiatrowych może wymagać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na jego realizację.

W przypadku realizacji obiektów o wysokości równej bądź wyższej niż 100,0 m ich lokalizację należy uzgodnić z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Obiekty takie stanowiące przeszkody lotnicze wymagają odpowiedniego oznakowania regulowanego właściwymi w tym zakresie przepisami. Inwestor realizujący elektrownie wiatrowe o wysokości równej bądź większej niż 100,0 m zobowiązany jest powiadomić Urząd Lotnictwa Cywilnego oraz Polską Agencję Żeglugi Powietrznej o przewidywanym terminie zakończenia budowy udostępniając jednocześnie wymagane przepisami parametry inwestycji pozwalające na właściwe opisanie przeszkód lotniczych.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

Kierunki i zasady rozwoju sieci elektroenergetycznych:

1. Rezerwacja terenu w rejonie istniejącej rozdzielni SN w Suchaniu, niezbędnego do realizacji projektowanego GPZ wraz z linią zasilającą 110 kV.
3. Rezerwacja wariantowych tras linii 110 kV relacji Pakość (gm. Choszczno) – Recz.
4. Systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelu układu pierścieniowego w celu optymalnego zasilania odbiorców na terenie gminy.
5. Utrzymanie linii magistralnych 15 kV, z zachowaniem generalnych kierunków połączeń i możliwością korekty fragmentów tras, wzdłuż naturalnych granic w terenie.
6. Utrzymanie współpracy sieci 15 kV w gminie Suchań z sieciami w gminach sąsiednich.
7. Realizacja farm elektrowni wiatrowych na wyznaczonych terenach wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w tym liniami elektroenergetycznymi i stacjami GPZ.
8. W użytkowaniu terenu należy:
  - zapewnić możliwość dojazdu sprzętem specjalistycznym do stanowisk słupowych i przewodów napowietrznych linii elektroenergetycznych w celu przeprowadzania prac eksploatacyjnych lub usunięcia awarii,
  - zachować pasy ochronne, zgodne z obowiązującymi przepisami nie dopuszczając do nasadzeń roślinności średniej i wysokiej pod liniami SN i nn,
  - ewentualne zbliżenia projektowanej zabudowy do linii elektroenergetycznych należy uzgodnić z właścicielem linii.

5.6 Zaopatrzenie w gaz

Uwarunkowania ponadgminne

Przez teren gminy Suchań przebiegają tranzytowo dwa gazociągi wysokiego ciśnienia: Dn 250 relacji Wałcz – Stargard Szczeciński i Dn 200 relacji Recz – Gorzów oraz w m. Nosowo zlokalizowana jest stacja ochrony katodowej (SOK). Wzdłuż istniejących gazociągów należy uwzględnić istnienie obszarów ograniczonego użytkowania (stref ochronnych) o szerokościach zgodnych z odrębnymi przepisami. Przy określaniu kierunków rozwoju gminy Suchań należy uwzględnić również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci gazowej rangi wojewódzkiej i ponadgminnej.

W zakresie sieci wysokiego ciśnienia przewiduje się:

- projektowany gazociąg o średnicy co najmniej Dn 500 relacji Stargard Szczeciński – Piła (wzdłuż istniejącego gazociągu Dn 250);
- projektowany gazociąg relacji Nosowo – Dobrzany – Kamienny Most;
- projektowany gazociąg relacji Recz – Pełczyce.

Wzdłuż projektowanych gazociągów należy uwzględnić występowanie tzw. stref kontrolowanych, określających położenie innych obiektów terenowych [budowlanych] w stosunku do gazociągu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W związku z powyższym, w przypadku jakichkolwiek planów lokalizowania obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia w odległościach mniejszych niż wymagana przepisami, zachodzi konieczność szczegółowego uzgodnienia wszelkich zbliżeń, kolizji oraz ingerencji w w/w odległości z Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. Oddział w Poznaniu oraz konieczność ścisłego nadzoru przedstawiciela Oddziału nad pracami budowlanymi w strefie.

Uwarunkowania wewnętrzne

Na obszarze gminy Suchań brak przewodowej sieci gazowej. Odbiorcy zaopatrywani są w gaz płynny w butlach.

W niniejszym studium przyjmuje się budowę stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Suchaniu oraz sieci gazowej średniego ciśnieniem na terenie gminy. Stacja zasilana będzie z istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 250. Przewiduje się wykorzystywanie gazu do celów komunalno-bytowych i grzewczych.

Docelowo przewiduje się gazyfikację średnim ciśnieniem wszystkich miejscowości w gminie. Zasięg i tempo realizacji inwestycji uzależnione będą od możliwości finansowych władz gminnych i mieszkańców poszczególnych miejscowości. Przyjmuje się zgazyfikowanie 100 % odbiorców używających gaz do celów komunalno-bytowych. Przewiduje się zużycie gazu w sektorze usług, drobnego przemysłu, szkół itp.

Mieszkania w istniejącym i projektowanym budownictwie wyposażone będą w 100 % w kuchnie gazowe, grzejniki wody przepływowej oraz w piece centralnego ogrzewania, po uzyskaniu przez indywidualnego odbiorcę zapewnienia dostawy gazu do celów grzewczych.

Odbiorcy w miejscowościach nie objętych gazyfikacją przewodową korzystać będą z gazu płynnego propan butan lub propan, ewentualnie z innych ekologicznych nośników energii.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych:

1. Utrzymanie istniejących sieci gazowych na terenie gminy Suchań, z zachowaniem obowiązujących stref ochronnych wzdłuż gazociągów.
2. Rezerwacja tras przebiegu gazociągów wysokiego ciśnienia: Stargard Szczeciński – Piła, Nosowo – Dobrzany – Kamienny Most, Recz – Pełczyce.
3. Rezerwacja terenu w granicach m. Suchań, niezbędnego do realizacji projektowanej redukcyjno-pomiarowej I stopnia.

4. Gazyfikacja gminy średnim ciśnieniem ze stacji redukcyjno-pomiarowej w Suchaniu.
5. Po rozwoju sieci w gminach sąsiednich, docelowo należy przewidywać pełne rezerwowe zasilania magistral średniego ciśnienia z sieci gazowych gmin sąsiednich.
6. Zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem szafkowych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe.

5.7 Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie istnieje sieć ciepłownicza. Istniejące systemy lokalne z reguły nie wykraczają poza granice posesji. Do ogrzewania stosuje się paliwa stałe i płynne. Nie przewiduje się realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Przyjmuje się ogrzewanie urządzeniami lokalnymi wbudowanymi, zasilającymi w zasadzie obiekty leżące na jednej posesji. Ewentualne wspólne źródła ciepła mogą obejmować kilka sąsiadujących posesji.

Rodzaj ogrzewania obiektów zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa (paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna), według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasiarczonych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych (szczególnie węgla i koks).

Wielkości jednostek osadniczych i charakter zagospodarowania nie predysponują żadnej miejscowości do lokalizacji ujęć ciepła geotermalnego.

Kierunki i zasady kształtowania systemów ciepłowniczych:

1. Na terenie gminy przyjmuje się utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania.
2. Zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Zaleca się sukcesywne zastępowanie paliw stałych paliwami niskozasiarczonymi, ekologicznymi – paliwa ciekłe, energia elektryczna, gaz ziemny, gaz płynny, niekonwencjonalne źródła ciepła.
3. Ewentualne ograniczenia w kształtowaniu systemów ciepłowniczych, mogą wynikać jedynie z zagadnień ochrony atmosfery przed nadmiernym zanieczyszczeniem spalinami. Należy dążyć do eliminowania źródeł ciepła na paliwa stałe oraz stosować urządzenia zabezpieczające przed zanieczyszczeniem atmosfer.

5.8 Telekomunikacja

Abonentów na obszarze gminy obsługują urządzenia centralowe zlokalizowane w Suchaniu. Sieć telekomunikacyjna funkcjonuje w systemie automatycznym, na terenach wiejskich częściowo jeszcze jako napowietrzna. Potrzeby w zakresie telekomunikacji zaspokajane są na bieżąco.

W gminie Suchań potrzeby mieszkańców w zakresie usług telekomunikacyjnych zaspokajają również system telefonii bezprzewodowej. Istniejące stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane są rejonie miejscowości: Suchań, Sadłowo i Wapnica.

Należy dążyć do tego, aby obszar gminy objęty był zasięgiem wszystkich działających w kraju operatorów sieci komórkowych.

Zagadnienia telekomunikacji nie stanowią problemów do rozwiązywania w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” Urządzenia centralowe nie zajmują obecnie terenów o znaczących powierzchniach a sieci telekomunikacyjne mieszczą się w pasach drogowych.

Strategia rozwoju telekomunikacji powinna uwzględniać wprowadzanie konkurujących operatorów zarówno telefonii przewodowej jak i bezprzewodowej, co w konsekwencji prowadzi do wyższej jakości i niższych cen usług telekomunikacyjnych.

Trasy kabli okręgowych i dalekosiężnych pokazano na mapach. Trasy te biegną wzdłuż drogi nr 10 i powinny być uszanowane w planach i projektach przebudowy dróg.

Kierunki i zasady rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

1. Utrzymanie istniejącego układu sieci telekomunikacyjnych na terenie gminy Suchań.
  2. Realizacja zamierzeń (w miarę wzrastających potrzeb) w zakresie rozbudowy układu telekomunikacyjnego, urządzeń centralowych, systemu abonenckich węzłów dostępowych oraz dalszej budowy i modernizacji abonenckich sieci telekomunikacyjnych.
  3. Kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich – do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
  4. Zapewnić przestrzenne możliwości prowadzenia sieci międzycentralowych wzdłuż dróg pomiędzy miejscowościami oraz magistralnych sieci abonenckich wewnątrz miejscowości.
  5. Dalszy rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na terenie gminy.
6. Ustalenia specjalne, w tym dla terenów zamkniętych i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Na obszarze gminy nie przewiduje się działań restrukturyzacyjnych związanych z podniesieniem stopnia obronności państwa, natomiast zgodnie z wymogami obrony cywilnej zakłada się zachowanie awaryjnych ujęć wody w poszczególnych miejscowościach po wprowadzeniu zcentralizowanego systemu zaopatrzenia w wodę.

Planowana modernizacja układu sieci drogowej spełniać będzie warunki sprawnej ewakuacji ludności w okresie zagrożenia.

6.1 Tereny zamknięte.

W granicach gminy Suchań nie wyznacza się obiektów i terenów zamkniętych w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa (Dz. U. Nr 141 z 2003 r., poz. 1368).

6.2 Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

W zagospodarowaniu terenu, w tym realizacji infrastruktury technicznej należy uwzględnić obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na których mogą zostać wprowadzone obostrzenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu określone przepisami ustawy Prawo wodne. Orientacyjny zasięg obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi pokazano na mapie studium. Obszar ten nie obejmuje swoim zasięgiem terenów zainwestowanych i zurbanizowanych.

7. Prace planistyczne i inne opracowania specjalistyczne

Propozycje dotyczące opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Suchań stanowią konsekwencję:

- akceptacji projektowanych form ochrony cennych obszarów przyrodniczych i zabytkowych układów przestrzennych z zakresu dóbr kultury materialnej,
- wyznaczenia w „Studium ...” stref rozwoju funkcji osadniczych, rekreacyjnych, terenów aktywności gospodarczej, usług komercyjnych,
- określenia w „Studium ...” systemów budowy lub rozbudowy urządzeń infrastruktury technicznej gminy,
- wyznaczenia w studium obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Obszary dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe ze względu na przepisy odrębne:

- obszary i tereny górnicze,
- obszary zmian w zagospodarowaniu, które wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolne i nieleśne.
- w granicach gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m².

Proponuje się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących obszarów gminy, w tym dla obszarów wymagających zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolne i nieleśne:

- Części zachodniej projektowanego obszaru chronionego krajobrazu OCK2 „Ozy sierakowskie – Dolina Pęczinki” obejmującego m.in. proponowany użytek ekologiczny UE 1 „Jezioro Sierakowskie”. W granicach obszaru wskazane będą formy użytkowania terenu, z założeniem kontynuacji dotychczasowego wykorzystania (funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa), przy założeniu ochrony przyrody i nie powodowania zakłóceń równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.
- Terenów przeznaczonych pod zalesienie, wyznaczonych na załączniku graficznym (mapie studium) – dopuszcza się przeznaczenie pod zalesienie terenów oznaczonych na mapie studium jak również innych terenów nieoznaczonych a spełniających wymogi właściwych przepisów prawa w tym zakresie. Dopuszcza się przeznaczanie terenów pod zalesienia w trybie innym niż sporządzenie planu miejscowego, zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa.
- Ze względu na stosunkowo dobrze zachowane historyczne formy architektoniczne zabudowy i wartość zabytkową oraz w celu ograniczenia dewaloryzacji zabudowy postuluje się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących miejscowości: dla centrum Suchania i wsi: Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko i Suchanówko.
- Dla stref rozwoju funkcji osadniczych i gospodarczych w miejscowościach:
  - Suchań - obszary rozwoju funkcji osadniczych, strefy pod funkcje aktywności gospodarczej i pod lokalizację miejsca obsługi podróżnych,
  - Brudzewice - strefy dla rozwoju funkcji osadniczych i gospodarczych,
  - Modrzewo - obszar dla rozwoju funkcji osadniczej i tereny aktywności gospodarczej,

- Nosowo - obszary dla rozwoju funkcji osadniczej i aktywności gospodarczej,
  - Sadłowo - obszary pod funkcje osadnicze, obszar dla lokalizacji funkcji aktywności gospodarczej,
  - Słodkowo - obszar przewidziany pod lokalizację funkcji aktywności gospodarczej i pod rozwój osadnictwa,
  - Słodkówko - obszary pod lokalizację osadnictwa,
  - Suchanówko - obszar pod funkcje komercyjne i tereny pod lokalizację funkcji osadniczych,
  - Tarnowo - obszar pod lokalizację funkcji aktywności gospodarczej i pod lokalizację funkcji osadniczych,
  - Wapnica - obszary pod funkcje rekreacyjno - wypoczynkowe, obszary pod funkcje osadnicze i obszary aktywności gospodarczej,
  - Żukowo - teren pod rozwój funkcji osadnictwa mieszkaniowego.
- Dla obszarów lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych z towarzyszącą infrastrukturą techniczną wraz z obszarami użytków rolnych i leśnych oznaczonych na mapie studium jako strefa oddziaływania elektrowni, na których należy ustalić zakaz zabudowy dla obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
  - Dla obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższej wartości w celu ustalenia zakazu zabudowy i ochrony cennych gruntów.
  - Obszary, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych:
    - droga krajowa nr 10 – dopuszcza się przebudowę drogi i budowę obejść poszczególnych miejscowości w trybie obowiązujących przepisów szczególnych,
    - droga od zachodniej granicy gminy poprzez miejscowości Żukowo, Sadłowo, Suchań, i dalej przebiegająca równolegle do drogi nr 10 do Wapnicy – dopuszcza się przebudowę drogi w trybie obowiązujących przepisów szczególnych,
    - planowane wodociągi grupowe:
      - Suchań – Suchanówko,
      - Suchań - Tarnowo - Kol. Suchanki - Modrzewo,
    - budowa na obszarze gminy systemów kanalizacyjnych:
      - trzech „ciągów” związanych z systemem północnym i przesyłem na oczyszczalnię w Dobrzanych:
        1. Nosowo - Dobrzany,
        2. Kol. Brudzewice - Brudzewice – Słodkówko - Dobrzany,
        3. Tarnowo - Modrzewo - Dobrzany,
      - jednego „ciągu” związanego z systemem południowym „Suchań”: tj. Sadłowo - Słodkowo - Suchanówko - Suchań,
      - jednego „ciągu” związanego z systemem zachodnim i przesyłem na oczyszczalnię w Stargardzie Szczecińskim, tj. Żukowo.
    - wyznaczenie nowej lokalizacji wysypiska na terenie gminy, położonego na południe od Słodkowa,
    - budowa stacji redukcyjnej I° (z wysokiego ciśnienia na średnie) w Suchaniu z budową sieci średniego ciśnienia zasilającej poszczególne miejscowości,
    - nowy gazociąg wysokiego ciśnienia Ø > 200 mm - 6,4 Mpa Wapnica-Dobrzany (Marianowo),
    - nowy gazociąg o przebiegu równoleżnikowym (wschód-zachód) Ø 500mm wysokiego ciśnienia - 8 Mpa przebiegający wzdłuż istniejącego gazociągu Ø 250 mm,
- Dopuszcza się realizację poszczególnych systemów sieci infrastruktury technicznej w trybie obowiązujących przepisów niewymagających sporządzenia planów miejscowych.

Zagospodarowanie, w tym podział lub scalenie terenu, ustalenie warunków zabudowy lub warunków lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenach nie objętych planami miejscowymi i nie wymagających sporządzenia takich planów odbywać się będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Kolejność podejmowania prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, będzie regulowana wymogami ustawowymi i aktualnymi potrzebami.

- Opracowania uzupełniające:
  - opracowanie dokumentacji geologicznych dla złóż surowców mineralnych – sporządzenie prognoz geologicznych dla złóż perspektywicznych,
  - programy ochrony i rewitalizacji zabytkowych założeń miejscowości gminy.

III. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Przyjęte w studium kierunki i rozwiązania są odzwierciedleniem i zarazem wypadkową obecnego stanu zainwestowania i zagospodarowania przestrzeni a także wszelkich innych uwarunkowań, które zostały zebrane, przeanalizowane, zbadane i usystematyzowane w konfrontacji z realnymi możliwościami i potencjałem gminy.

Są to uwarunkowania zarówno w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej, historycznej i przyrodniczej w kompletnym zakresie analizowanych zagadnień.

Jednym z głównych czynników determinujących przyszły rozwój gminy i jego kierunki jest jej położenie i to zarówno w układzie przyrodniczo – geograficznym jak i administracyjno - gospodarczym.

Położenie przy drodze krajowej Nr 10, jednak z dala od ważnych węzłów komunikacyjnych, nie przysparza dodatkowych atutów. Jedynym widocznym elementem wynikającym z takiego położenia i mającym swoje skutki ekonomiczne będzie rozmieszczenie przy drodze miejsc obsługi podróżnych i związana z tym aktywizacja gospodarcza. Przebudowa drogi krajowej do klasy drogi ekspresowej – S spowoduje ograniczenie bezpośredniego dostępu do drogi i wymusi przebudowę podstawowego układu komunikacyjnego gminy, zarówno w układzie wewnętrznym jak w powiązaniach zewnętrznych.

Biegąca na skraju gminy linia kolejowa ze względu na jej charakter i sposób wykorzystywania również nie będzie generowała znacznych impulsów do rozwoju. Jedynie w miejscowości Tarnowo w oparciu o przylegające do linii tereny wskazuje się obszary potencjalnej działalności gospodarczej.

Gmina Suchań ma zdecydowanie rolniczy charakter i taki kierunek rozwoju będzie realizowany w większości miejscowości przy możliwości wprowadzenia uzupełniających funkcji usługowych i produkcyjnych, w tym w oparciu o bazę pozostałą po nefunkcjonujących gospodarstwach rolnych.

W miejscowościach takich jak Modrzewie, Tarnowo, ale także w innych miejscowościach w oparciu o walory środowiskowe, historyczne i kulturowe przewiduje się rozwój funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją (agroturystyka).

Poza miastem Suchaniem, które pełni funkcję gminnego ośrodka administracyjnego, usługowego i gospodarczego wyróżniającym na tle pozostałych ośrodków jest Wapnica. Oprócz podstawowej funkcji osiedleńczej przewiduje się tu rozwój funkcji związanych z rekreacją i wypoczynkiem, obsługą ruchu drogowego i działalnością gospodarczą. Większe obszary potencjalnej działalności gospodarczej wskazano ponadto w Suchaniu, Sadłowie, Suchanówku, Nosowie i wspomnianym wcześniej Tarnowie.

Wyznaczenie terenów lokalizacji funkcji produkcyjno – usługowych pozwoli na zwiększenie potencjału gospodarczego gminy natomiast zwiększenie obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zapewni w znacznym stopniu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gminy.

Dogodne warunki do wypoczynku i rekreacji stwarza jez. Sierakowskie, które w odróżnieniu od jez. Wapnickiego położone jest w otoczeniu lasów i ma dostępne brzegi. Ważną rolę dla funkcji wypoczynkowej mogą pełnić rzeki Reczyca i Ina. Pozostałe cenne walory krajobrazowe gminy będą udostępniane korzystającym z planowanych tras rowerowych.

We wszystkich wymienionych obszarach występują ograniczenia rozwoju poszczególnych funkcji ze względu na wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, które należy uwzględnić przy formułowaniu ustaleń planów miejscowych.

W zmianie studium uwzględniono również aktualne uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony obszarów cennych przyrodniczo w tym przede wszystkim obszarów NATURA 2000.

Ze względu na szczególne uwarunkowania przyrodniczo – krajobrazowe a także konieczność ochrony zachowanych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy

rozważyć zakaz zabudowy na obszarach gruntów rolnych nieobjętych żadną ze stref funkcjonalnych i niewskazanych do zainwestowania.

Rozległe kompleksy użytków rolnych w granicach całej gminy predysponują do lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wykorzystujących energię odnawialną wiatru.

Energetyka wiatrowa jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Biorąc pod uwagę troskę o środowisko naturalne oraz zobowiązania Polski związane z ratyfikacją Protokołu z Kioto oraz przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, Minister Gospodarki zobowiązał zakłady energetyczne do zakupu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Udział ten zwiększany jest w każdym roku i ma osiągnąć 7,5 % w 2010 roku.

W celu ochrony obszarów przyległych w studium zapisano konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów obejmujących tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz strefę oddziaływania elektrowni (obejmującą obszar o promieniu ok. 400 m od poszczególnych urządzeń) na tereny działek sąsiednich gdzie będzie obowiązywał zakaz lokalizowania zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi. Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy. Inwestor będzie płacił podatki przez wieloletni okres użytkowania zespołu elektrowni.

Przedmiotem zmiany studium, zgodnie z Uchwałą Nr XXXI/264/10 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 5 października 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań, jest usunięcie z obowiązującego obecnie studium, przyjętego Uchwałą Nr XX/174/09 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 29 maja 2009 r., oznaczeń graficznych i zapisów tekstowych umożliwiających w obszarze objętym zmianą studium lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

IV. ZAŁĄCZNIKI

1. Mapa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchań w skali 1: 20 000;
2. Mapy miejscowości w skali 1:10 000.